

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ДЪЛГ И ГАРАНЦИИ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“

2023

ДЪЛГ И ГАРАНЦИИ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“

ГОДИШЕН БЮЛЕТИН / 2023 Г.

Информацията, публикувана в бюлетина, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

ISSN 2534-8892

©Министерството на финансите, 2024
дирекция „Държавен дълг“

Министерство на финансите, ул. „Г. С. Раковски“ № 102, 1040 София
тел. 02/9859 2468, 02/9859 2464, www.minfin.bg

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	3
АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ	4
АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР И ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЪЛГА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА ПРЕЗ 2023 Г.	5
БАНКОВА СИСТЕМА И НЕБАНКОВ ФИНАНСОВ СЕКТОР	5
КРЕДИТ ЗА ЧАСТНИЯ СЕКТОР	8
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪЛГОВИЯ КРИТЕРИЙ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	10
ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“	12
ВЪТРЕШЕН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР ЦУ	16
ВЪНШЕН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР ЦУ	18
ДЪЛГОВИ ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	20
ЕМИСИИ НА ДЦК НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР	20
ЕМИСИИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ	20
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИТОРСКАТА БАЗА НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР НА ДЦК ПРЕЗ 2023 Г.	23
ВТОРИЧЕН ПАЗАР НА ДЦК	23
ДЪРЖАТЕЛИ НА БЪЛГАРСКИ ОБЛИГАЦИИ, ЕМИТИРАНИ НА МКП	27
ФИНАНСИРАНЕ ЧРЕЗ ЗАЕМИ	33
ГАРАНТИРАН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“	34
ДЪРЖАВЕН И ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	38
ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ	38
ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	43
РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА	45

АБРЕВИАТУРИ И СЪКРАЩЕНИЯ

БВП	брутен вътрешен продукт
БНБ	Българска народна банка
БРСЕ	Банка за развитие на Съвета на Европа
БФБ	Българска фондова борса
б.п.	базисни пункта
ДЦК	държавни ценни книжа
ДЧ	държава членка
Евратом	Европейска общност за атомна енергия
ЕСРОТ	Електронната система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
КФН	Комисия за финансов надзор
МБВР	Международна банка за възстановяване и развитие
МКП	Международни капиталови пазари
МФ	Министерство на финансите
НСИ	Национален статистически институт
пр.п.	процентни пункта
ЦУ	Централно управление
щ.д.	щатски долар
ЯАМС	Японска агенция за международно сътрудничество

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР И ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЪЛГА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА ПРЕЗ 2023 г.

БАНКОВА СИСТЕМА И НЕБАНКОВ ФИНАНСОВ СЕКТОР

Брутните международни валутни резерви продължават да осигуряват стабилното функциониране на Паричния съвет. Пазарната им стойност към края на 2023 г. възлиза на 41.9 млрд. евро, като по този начин отчита ръст с 9.1% повече в сравнение с края на предходната година. Основен принос за нарастването на пасивите на управление „Емисионно“ спрямо предходната година имат банковите резерви и банкнотите и монетите в обращение, докато депозитът на правителството в БНБ се свива. Към 31 декември 2023 г. брутните международни валутни резерви осигуряват покритие на вноса на стоки и нефакторни услуги от 9.3 месеца, а отношението им към краткосрочния външен дълг на страната е 241.1%.¹

През 2023 г. българската банкова система се развива в условията на стабилно вътрешно търсене, подкрепено от нарастването на заетостта и все още относително високия ръст на доходите. Това обуславя и нарастващото търсене на заемни ресурси от банките, положително влияние върху което имат и благоприятните условия за финансиране, предлагани от ликвидните и добре капитализирани банки и в среда на силна конкуренция. Коефициентът на обща капиталова адекватност в края на 2023 г. възлиза на 21.65%, при 20.88% в края на 2022 г. Коефициентът на ликвидно покритие е 246.7%, при 235% година по-рано.²

В края на 2023 г. активите на банковата система възлизат на 172.1 млрд. лв. и отчитат увеличение с 10.7% спрямо година по-рано. Към края на 2023 г. нетната печалба на банковата система достига най-високата си историческа стойност от 3.14 млрд. лв., отчитайки нарастване с 64.4% спрямо реализираната през 2022 г. В резултат на нарастването на печалбата, системата отчита по-добри показатели за възвръщаемост на активите (ROA) и на капитала (ROE). Към края на 2023 г. възвръщаемостта на активите (ROA) достига до 1.98%, а възвръщаемостта на собствения капитал (ROE) до 17.1% при съответно 1.33% и 11.98%, отчетени в края на 2022 година.

---

¹ За изчислението са използвани данни за краткосрочния външен дълг по остатъчен матуритет

² Изчислено като съотношение на ликвидния буфер и нетните изходящи ликвидни потоци

Към края на 2023 г. в системата на допълнителното пенсионно осигуряване са акумулирани нетни активи на стойност от 22.9 млрд. лв. В сравнение с края на 2022 г. нетните активи на пенсионните фондове нарастват с 19.3%.³ Общият брой осигурени лица се увеличава за периода с 1.6%, а в рамките на календарната година броят на новоосигурените лица е 135.2 хил. души.

Средствата, управлявани от дружествата, извършващи застрахователна дейност в България, достигат 10.8 млрд. лв. в края на 2023 г. и реализират годишен ръст от 12.4% спрямо края на предходната година.⁴

Вземанията на лизинговите дружества по финансов и оперативен лизинг в края на 2023 г. достигат близо 6.1 млрд. лв. и се увеличават с 15.3% спрямо година по-рано.⁵ Общият размер на вземанията по кредити на дружествата, специализирани в кредитиране нарастват през календарната 2023 г. с 25% и възлизат на 5.5 млрд. лв., а активите, управлявани от местните и чуждестранни инвестиционни фондове в края на годината са 9.7 млрд. лв., отчитайки растеж с 15.7% спрямо края на 2022 година.⁶

Общата пазарна капитализация на Българската фондова борса в края на 2023 г. достига 15.5 млрд. лв. (8.4% от БВП) или с 48.6% по-малко спрямо края на 2022 г. Основният индекс на БФБ – SOFIX се повишава с 27.2% за календарната 2023 г., след слабия си ръст през предходната година. Ръст с 13.4% отбелязва и VGBX 40, докато BG TR30 и BG REIT нарастват съответно с 9.3% и 3.9%. Броят на новите емисии, регистрирани за търговия на БФБ през 2022 г. са общо 33, спрямо 241 през 2022 г. Спадът може да се отдаде на значителния брой емисии (196), регистрирани на многостранната система за търговия MTF BSE International през 2022 г., при само една за 2023 г. Въпреки отчетения ръст на индексите, броят сделки и оборота на регулиран пазар на БФБ през 2023 г. отчитат значително понижение спрямо предходната година.

През 2023 г. се запази присъденият на България инвестиционен клас рейтинг от трите водещи международни рейтингови агенции. Перспективата, която показва очакваното развитие на рейтинговата оценка, бе положителна според три от агенциите.

През февруари 2023 г. международната рейтингова агенция Moody's потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'Ваа1' със стабилна перспектива. Рейтингът отрази следните ключови фактори: 1) Очакванията на Moody's, че енергийна криза в Европа няма да отслаби съществено

---

³ По данни на Комисията за финансов надзор (КФН), https://www.fsc.bg/wp-content/uploads/2022/05/Rezultati_2021.zip

⁴ По данни от „Статистика на застрахователната дейност“ на БНБ

⁵ По данни на БНБ

⁶ По данни на БНБ

икономическата и фискалната позиция на страната. 2) Подкрепата за кредитния профил на България, произтичаща от перспективата за приемане на еврото, въпреки риска от забавяне на приемането след 2024 г. 3) Рисковете за ефективността и напредъка на правителството по ключови приоритети, произтичащи от продължителния вътрешнополитически застой в страната.

През май и октомври 2023 г. рейтингова агенция Fitch Ratings потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута 'BBB' с положителна перспектива. Според последната оценка на Fitch Ratings, рейтингът на България е подкрепен от нейната силна външна и фискална позиция спрямо държавите със същия рейтинг, от членството в ЕС и дългогодишното функциониране на режима на паричен съвет. От друга страна, ниският дял на инвестициите спрямо БВП и неблагоприятните демографски фактори тежат на потенциалния икономически растеж и на публичните финанси в дългосрочен период. Положителната перспектива отразява плановете за членство в еврозоната, което може да доведе до по-нататъшни подобрения във външната позиция на страната.

През ноември 2023 г. рейтингова агенция S&P Global Ratings повиши перспективата по дългосрочния кредитен рейтинг в чуждестранна валута на България от стабилна на положителна, като това отразява мнението на агенцията, че има вероятност, поне едно към три, България да се присъедини към еврозоната през следващите 24 месеца. От S&P Global Ratings оценяват фискалните резултати на страната като едни от най-добрите сред страните от ЦИЕ и очакват, че текущите фискални планове ще доведат до дефицити под 3% от БВП в периода до 2026 г., запазвайки нетния държавен дълг в размер до 20% от БВП. Очаква се дефицитът по текущата сметка да остане нисък и свръхфинансиран от фондовете от ЕС и от преки чуждестранни инвестиции, ограничавайки нуждата от външно финансиране и запазвайки стабилна външна позиция на страната. S&P Global Ratings биха повишили кредитния рейтинг през следващите две години с няколко степени, ако България стане член на еврозоната.

Суверен кредитен рейтинг към 31.12.2023 г.

Рейтингова агенция	Рейтинг в чуждестранна валута		Рейтинг в местна валута		Перспектива
	Краткосрочен	Дългосрочен	Краткосрочен	Дългосрочен	
Fitch	F2	BBB	F2	BBB	Положителна
Moody's		Baa1		Baa1	Стабилна
S&P	A-2	BBB	A-2	BBB	Положителна
Scope ⁷	S-2	BBB+	S-2	BBB+	Положителна

Източник: МФ

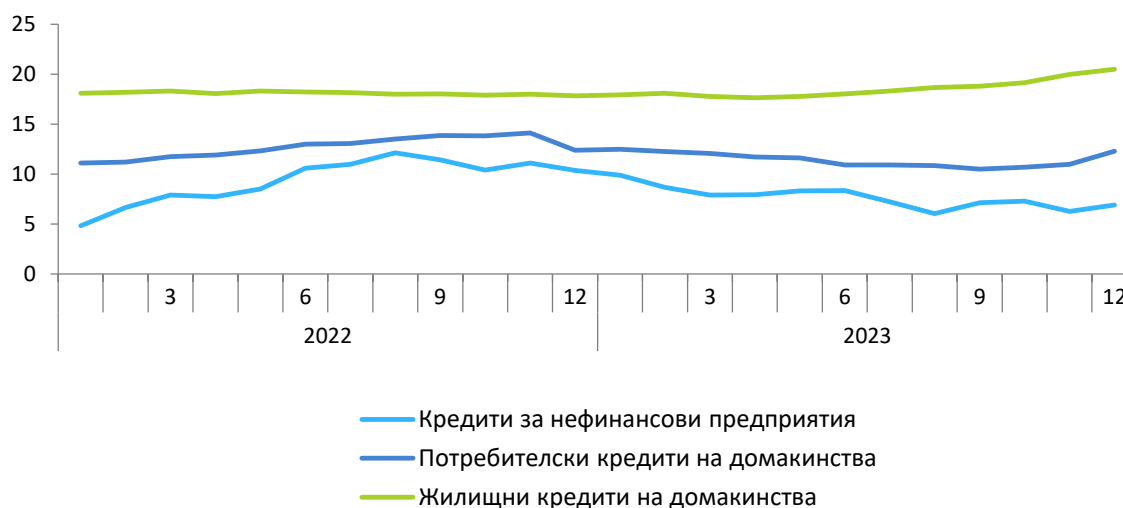
⁷ Рейтингова агенция Scope Ratings предоставя непоискан държавен кредитен рейтинг.

КРЕДИТ ЗА ЧАСТНИЯ СЕКТОР

Отчетната 2023 г. премина под знака на силно търсене на банково финансиране от страна на частния сектор и най-вече на домакинствата. За това допринасят едновременно фактори от страна на търсенето и на предлагането, като банките остават активни в привличането на нов бизнес в среда на висока ликвидност и конкуренция по между си. Годишният растеж на кредита за частния сектор отчита леко забавяне през 2023 г. спрямо предходната и достига 12.2% при 12.7% за 2022 година.

Кредит за частния сектор

(год. растеж, %)

Източник: БНБ, МФ

Общо натрупаният размер на кредита на домакинствата нараства с 15.9% спрямо годишен растеж от 14.6% през 2022 г. Принос за растежа имат и двата основни сегмента – жилищното и потребителското кредитиране. При потребителските кредити до третото тримесечие се наблюдава слабо забавяне на растежа до 10.5% на годишна база, след което той се ускорява до 12.3% към края на декември и остава относително висок. Кредитите за покупка на жилища продължават да се характеризират с устойчиво нарастване, продължавайки тенденцията от последните няколко години. В края на 2023 г. размерът им нараства с 20.5% и достига 19.9 млрд. лева, при растеж от 17.9% спрямо година по-рано.

Основните фактори, които допринасят за силното търсене на кредит от домакинствата са свързани с тенденциите на пазара на труда, в т.ч. продължаващото стабилно нарастване на номиналните доходи и недостига на труд в определени икономически дейности. По-високите доходи в запазваща се среда на ниски номинални лихвени проценти по кредитите за покупка на жилища, както и на тези по депозитите на домакинствата, от една страна допринасят за повишаване на кредитоспособността им,

а от друга запазват покупката на недвижим имот като основна форма на спестяване или инвестиция при нарастващи цени на жилищата и наемите.

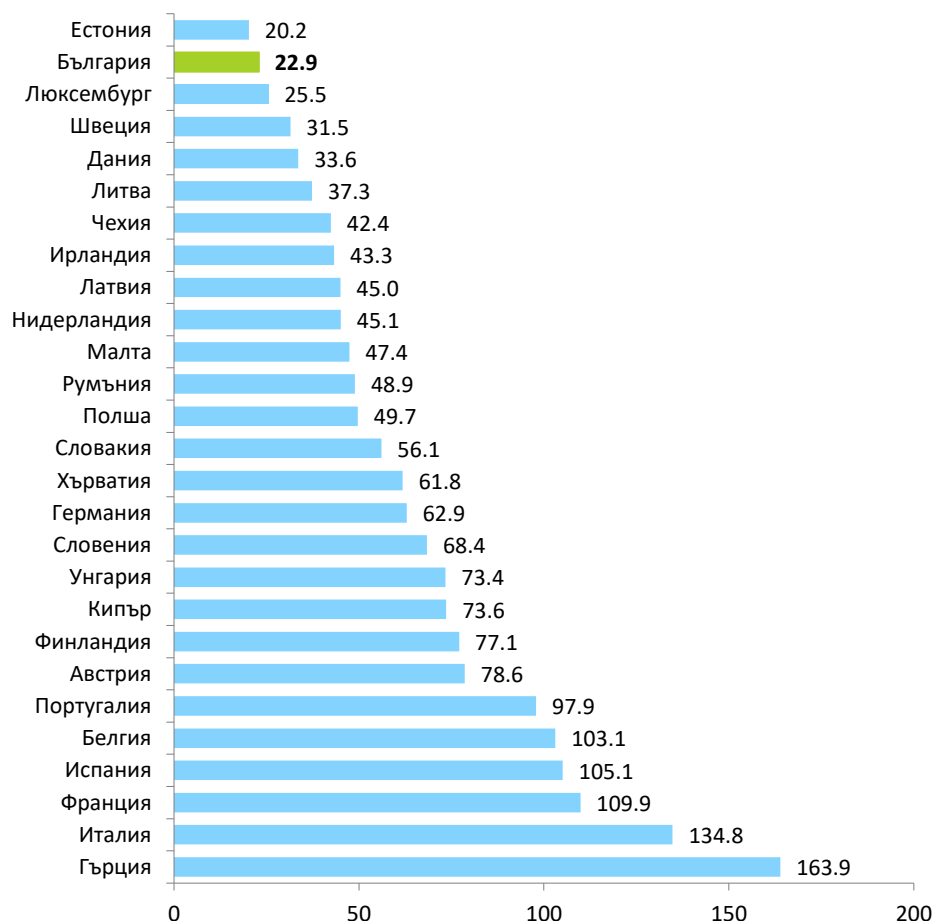
При нефинансовите предприятия растежът на годишна база се забавя до 7.3% при 10.4% за 2022 г., което отразява изчерпването на ефекта от ускорения ръст при овърдрафта година по-рано, по-слабото търсене на оборотни средства и изчерпването на запаси натрупани през предходните две години.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪЛГОВИЯ КРИТЕРИЙ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На база последните публикувани от Евростат⁸ данни за дефицита/излишъка и дълга на Република България, дългът на сектор „Държавно управление“ към края на 2023 г. възлиза на 42.4 млрд. лв. (22.9% от БВП) при 37.9 млрд. лв. в края на 2022 г. (22.5% от БВП).

Дълг на сектор „Държавно управление“ / БВП на държавите членки на ЕС към края на 2023 г., %

Източник: Евростат

Сравнявайки показателите на страните членки на ЕС, Република България заема второ място след Естония (20.2%), като съотношението „дълг на сектор „Държавно управление“/БВП“ се запазва както значително под средните нива за страните в ЕС –

⁸ Данните са публикувани от Евростат на 22 октомври 2024 г.

80.8% и в Еврозоната – 87.4%, така и съществено под горния праг на Маастрихтския критерий за конвергенция от 60%. В края на 2023 г. тринадесет държави членки надвишават референтната стойност от 60% от БВП, като най-висока стойност на съотношението в ЕС се регистрира за Гърция (163.9%), Италия (134.8%) и Франция (109.9%).

През 2023 г. компонентът с най-съществено влияние в състава на дълговите задължения на сектор „Държавно управление“⁹ продължава да е дългът на подсектор „Централно управление“ (с дял от около 96%), като основен принос за това има държавният дълг. Въздействието върху дълга на сектора на другите два подсектора „Местно управление“ и „Социалноосигурителни фондове“ е минимално.

---

⁹ Дългът на сектор „Държавно управление“ се състои от дълга на подсектор „Централно управление“ (преобладаваща част от него заема държавният дълг), подсектор „Местно управление“ и подсектор „Социалноосигурителни фондове“, при спазване на принципа на консолидация (елиминирание на онези задължения, чиито съответстващи финансови активи са притежание на институционални единици от сектор „Държавно управление“).

ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“

Номиналният размер на дълга на подсектор ЦУ¹⁰ към края на 2023 г. възлиза на 41 387.9 млн. лв., от който 30 581.0 млн. лв. е външен и 10 806.9 млн. лв. вътрешен дълг. Спрямо края на 2022 г. дългът се увеличава с 4 612.0 млн. лв., като основен принос за формираното номинално нарастване на дълга има полученото през годината ново външно финансиране, надвишаващо размера на извършените погашения. Съотношението „дълг на подсектор ЦУ/БВП“ за 2023 г. е 22.3%.

Най-значителен принос за динамиката на дълга на подсектор „Централно управление“ с дял от 98% има държавният дълг, поет по реда на Закона за държавния дълг.

Дълг на подсектор ЦУ

(млн. лв.)

Структура	2019	2020	2021	2022	2023
Вътрешен дълг на подсектор ЦУ	5 790.1	5 960.6	8 925.1	11 125.2	10 806.9
I. ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (облигации за финансиране на бюджета)	5 414.0	5 566.7	8 510.1	10 746.0	10 409.1
II. Заеми	376.1	393.9	415.0	379.2	397.8
1. Вътрешни държавни заеми	143.2	56.8	18.4	22.9	13.4
2. Вътрешни заеми на единиците в подсектор ЦУ	232.8	337.1	396.6	356.3	384.3
Външен дълг на подсектор ЦУ	17 635.5	22 890.2	23 607.1	25 969.0	30 581.0
I. Облигации на МКП	12 897.7	17 712.3	17 674.2	19 588.6	24 803.1
II. Заеми	4 737.8	5 178.0	5 932.8	6 380.4	5 777.9
1. Държавни заеми	1 880.2	2 522.2	3 380.7	4 137.6	4 004.1
1.1 МБВР /Световна банка/	458.3	363.0	276.2	207.3	147.8
1.2 Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	1 236.1	1 787.6	2 742.7	3 578.2	3 514.0
1.3 БРСЕ	185.8	371.6	361.8	352.0	342.3
2. Прехвърляеми заеми "Schuldschein"	567.2	507.5	507.5	507.5	305.1
3. Държавни инвестиционни заеми	1 115.3	961.0	822.2	688.9	568.5

¹⁰ Дълг на подсектор „Централно управление“ е дългът на подсектор „Централно управление“ съгласно Регламент на Съвета (ЕО) № 479/2009 от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност. Списък на единиците, които освен държавните органи и институции са включени в подсектор „Централно управление“, съгласно Европейската система от национални и регионални сметки в Общността (ЕСС 2010) и ръководството за държавен дълг и дефицит на Евростат (ЕК), можете да намерите [тук](#)

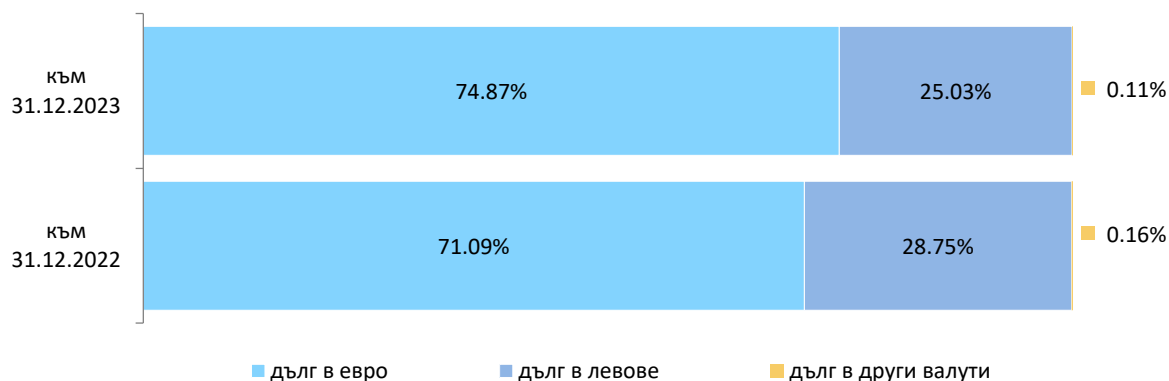
Структура	2019	2020	2021	2022	2023
4. Външни заеми на единиците в под-сектор ЦУ	1 175.2	1 187.2	1 222.4	1 046.4	900.2
Общо дълг на подсектор ЦУ	23 425.6	28 850.8	32 532.2	37 094.2	41 387.9
БВП	119 906.5	121 088.4	139 602.0	168 360.0	185 232.5
Общо дълг на подсектор ЦУ/БВП, (%)	19.5	23.8	23.3	22.0	22.3

Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към края на съответните периоди; 3. Данните за БВП са на Националния статистически институт; 4. Данните съответстват на публикуваната от Евростат информация за дълга и дефицита на сектор „Държавно управление“ на 22.10.2024 г.; 5. Поради закръгления някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

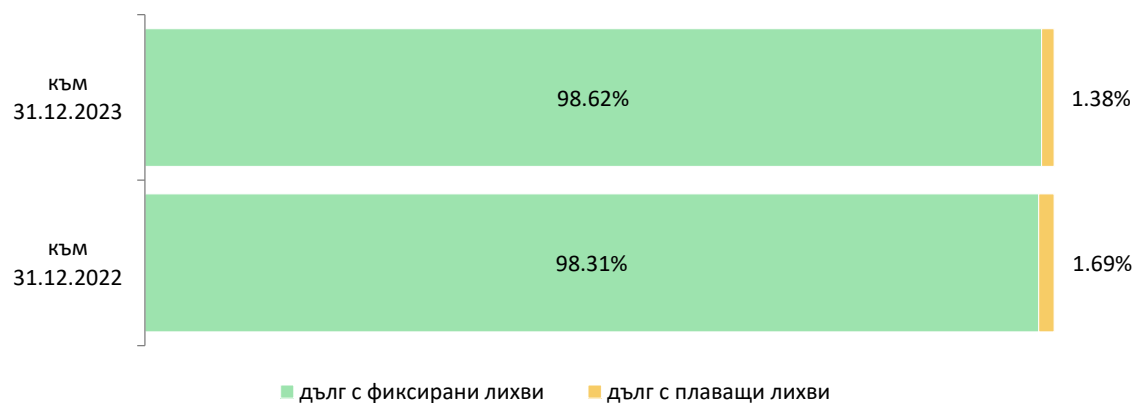
Доминантен дял във валутната структура на дълга на подсектор ЦУ заема дългът в евро със 74.9%, следван от дълга в левове – 25.0% и този в други валути (японски йени) – 0.1%.

Валутна структура на дълга на подсектор ЦУ

Източник: МФ

Лихвена структура на дълга на подсектор ЦУ

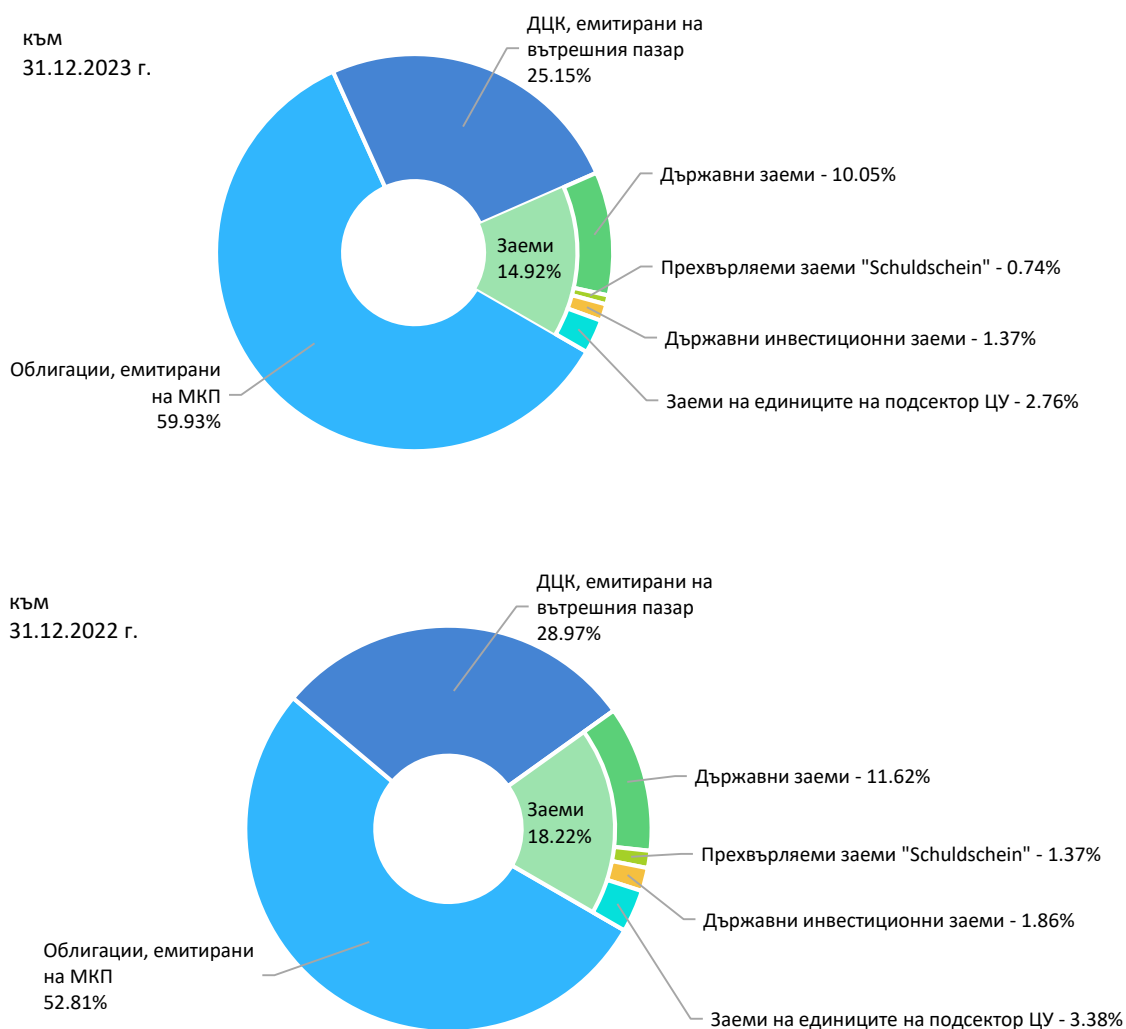

Източник: МФ

В лихвената структура има превес дългът с фиксирани лихви – 98.6%, при 1.4% с плаващ лихвен процент.

В структурата на дълга на подсектор ЦУ по инструменти към края на 2023 г. най-голям дял заемат облигациите, емитирани на международните капиталови пазари с 59.9%, следвани от държавните ценни книжа, емитирани на вътрешния пазар с 25.2% и заемите с 14.9%.

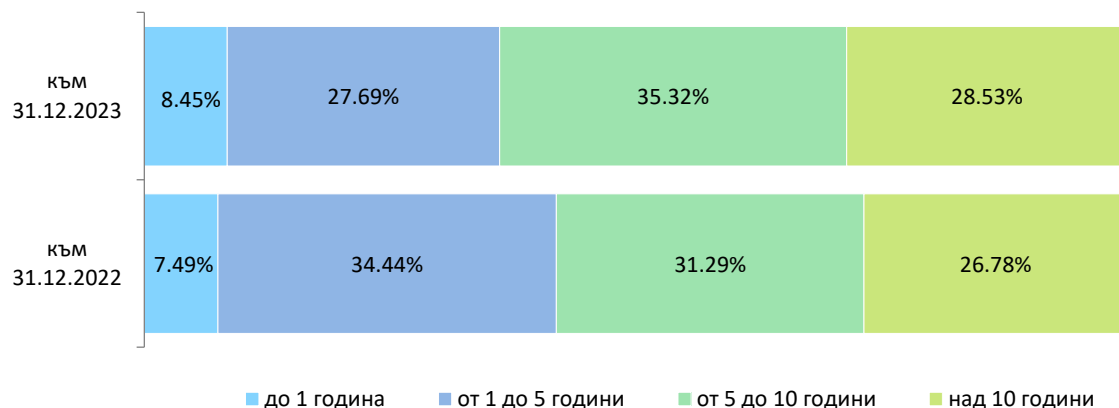
Структура на дълга на подсектор ЦУ по инструменти

Източник: МФ

В структурата по остатъчен матуритет 8.5% представляват плащанията по дълга до 1 г., 27.7% – от 1 до 5 г., 35.3% – от 5 до 10 г. и 28.5% – над 10 години.

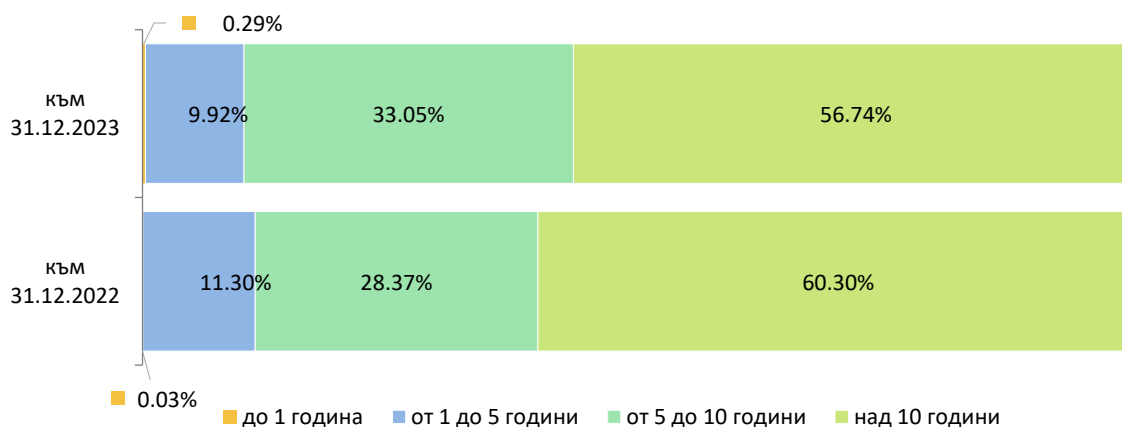
Остатъчен матуритет на дълга на подсектор ЦУ в обращение

Източник: МФ

В матуритетната структура на дълга по оригинален матуритет с най-голям дял са дълговите инструменти със срочност над 10 г. – 56.7%, следвани от тези със срок от 5 до 10 г. – 33.1% и от 1 до 5 г. – 9.9%. Минимален дял от 0.3% заема дългът до 1 година.

Оригинален матуритет на дълга на подсектор ЦУ в обращение

Източник: МФ

Ново финансиране и извършени плащания по дълга на подсектор „Централно управление“ през 2023 г.

(млн. лв.)

Структура	Получени трансове/емитирани ДЦК (по главница)*	Извършени плащания*, в т. ч.	
		погашения	Лихви, отстъпки, премии
Вътрешен дълг на подсектор ЦУ	213.6	532.1	128.5
I. ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (облигации за финансиране на бюджета)	0.0	336.9	114.6
II. Заеми	213.6	195.2	13.9
1. Вътрешни държавни заеми	7.0	16.4	0.6
2. Вътрешни заеми на единиците в подсектор ЦУ	206.7	178.8	13.3
Външен дълг на подсектор ЦУ	7 201.3	2 698.3	674.5
I. Облигации на МКП	7 168.1	2 068.2	551.3
II. Заеми	33.2	630.1	123.2
1. Държавни заеми	0.0	133.5	66.4
1.1. МБВР /Световна банка/	0.0	59.5	6.2
1.2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	0.0	64.2	58.3
1.3. БРСЕ	0.0	9.8	1.8
2. Прехвърляеми заеми "Schuldschein"	0.0	202.4	22.3
3. Държавни инвестиционни заеми	0.0	114.8	19.9
4. Външни заеми на единиците в подсектор ЦУ	33.2	179.4	14.6
Общо за дълга на подсектор ЦУ	7 415.0	3 230.4	802.9

*Данните са консолидирани в рамките на подсектор ЦУ.

Източник: МФ

ВЪТРЕШЕН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР ЦУ

Номиналният размер на вътрешния дълг на подсектор ЦУ към края на 2023 г. възлиза на 10 806.9 млн. лв., като бележи намаление в размер на 318.3 млн. лв. спрямо предходната година.

Съотношението „вътрешен дълг на подсектор ЦУ/БВП“ намалява до 5.8% от 6.6% в края на 2022 година.

Вътрешен дълг на подсектор ЦУ

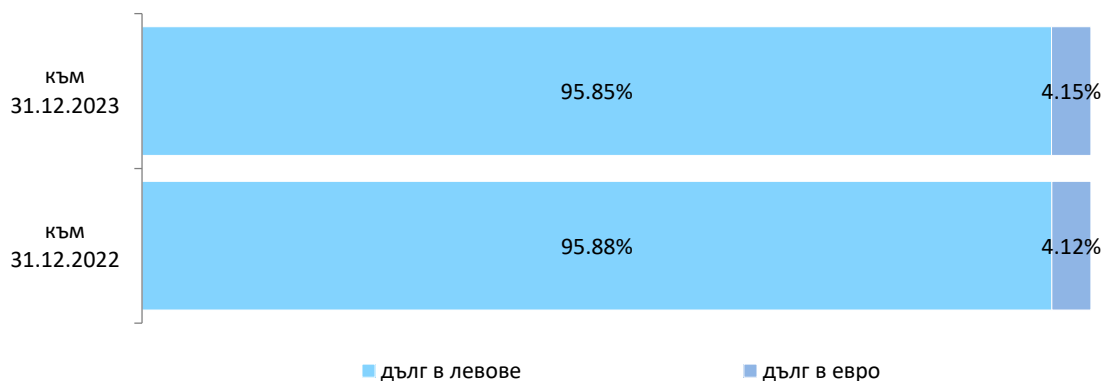
(млн. лв.)

Структура	2022	2023
Вътрешен дълг на подсектор ЦУ	11 125.2	10 806.9
I. ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (облигации за финансиране на бюджета)	10 746.0	10 409.1
II. Заеми	379.2	397.8
1. Вътрешни държавни заеми	22.9	13.4
2. Вътрешни заеми на единиците в подсектор ЦУ	356.3	384.3
БВП	168 360.0	185 232.5
Вътрешен дълг на подсектор ЦУ/БВП, (%)	6.6	5.8

Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към края на съответните периоди; 3. Данните за БВП са на Националния статистически институт; 4. Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

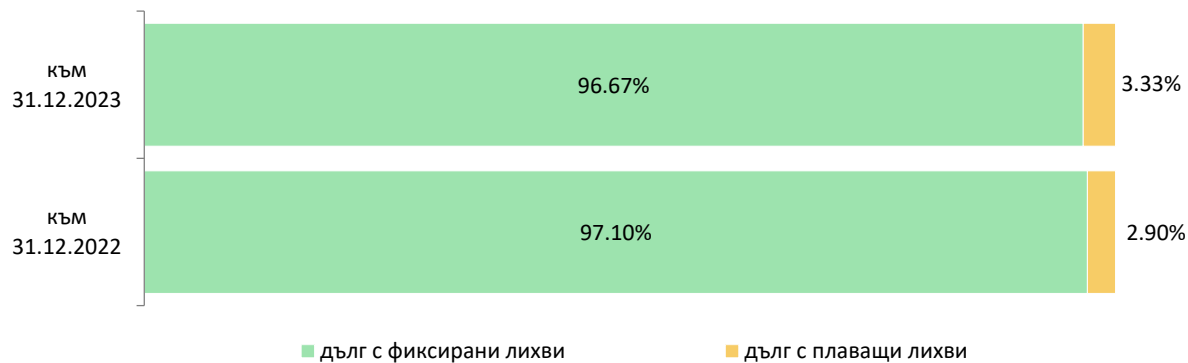
Източник: МФ

Валутна структура на вътрешния дълг на подсектор ЦУ

Източник: МФ

Лихвена структура на вътрешния дълг на подсектор ЦУ

Източник: МФ

ВЪНШЕН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР ЦУ

Номиналният размер на външния дълг на подсектор ЦУ в края на 2023 г. възлиза на 30 581.0 млн. лв., като нараства с 4 612.0 млн. лв. в сравнение с 2022 година.

Съотношението „външен дълг на подсектор ЦУ/БВП“ се увеличава до 16.5% от 15.4% в края на 2022 година.

Външен дълг на подсектор ЦУ

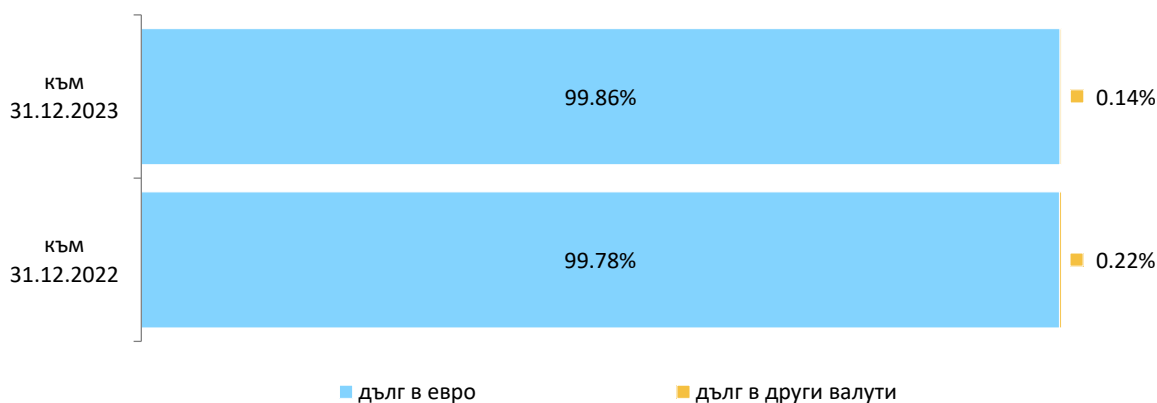
(млн. лв.)

Структура	2022	2023
Външен дълг на подсектор ЦУ	25 969.0	30 581.0
I. Облигации на МКП	19 588.6	24 803.1
II. Заеми	6 380.4	5 777.9
1. Държавни заеми	4 137.6	4 004.1
1.1 МБВР /Световна банка/	207.3	147.8
1.2 Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	3 578.2	3 514.0
1.3 БРСЕ	352.0	342.3
2. Прехвърляеми заеми "Schuldschein"	507.5	305.1
3. Държавни инвестиционни заеми	688.9	568.5
4. Външни заеми на единиците в подсектор ЦУ	1 046.4	900.2
БВП	168 360.0	185 232.5
Общо външен дълг на подсектор ЦУ/БВП, (%)	15.4	16.5

Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към края на съответните периоди; 3. Данните за БВП са на Националния статистически институт; 4. Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

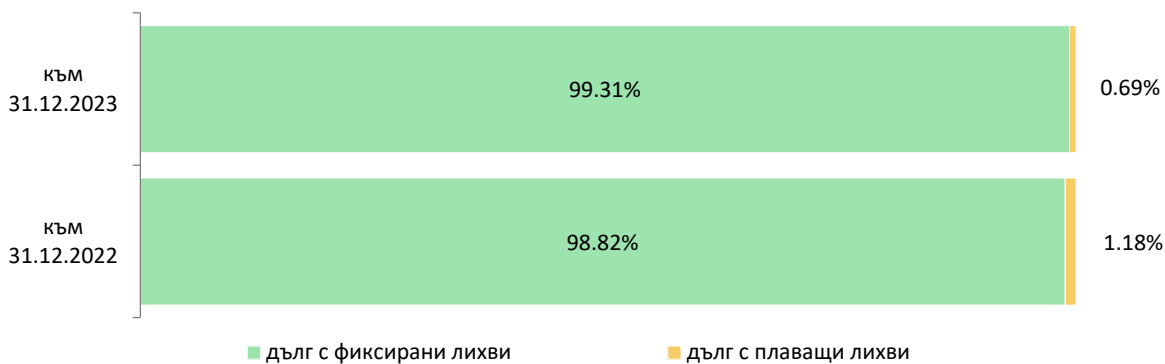
Източник: МФ

Валутна структура на външния дълг на подсектор ЦУ

Източник: МФ

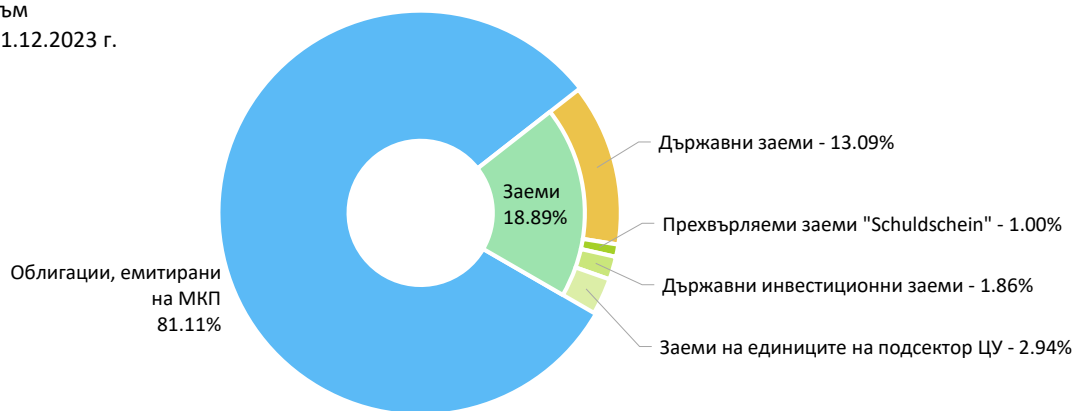
Лихвена структура на външния дълг на подсектор ЦУ

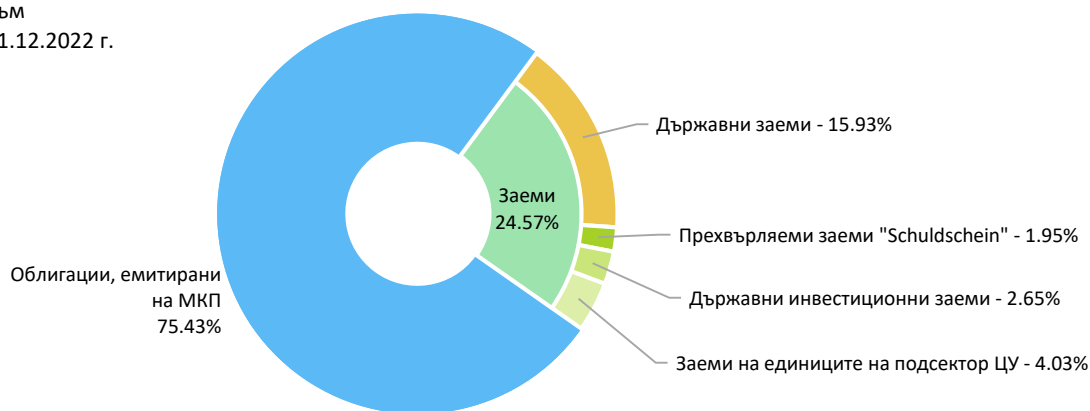
Източник: МФ

Структура на външния дълг на подсектор ЦУ по инструменти

към
31.12.2023 г.

към
31.12.2022 г.

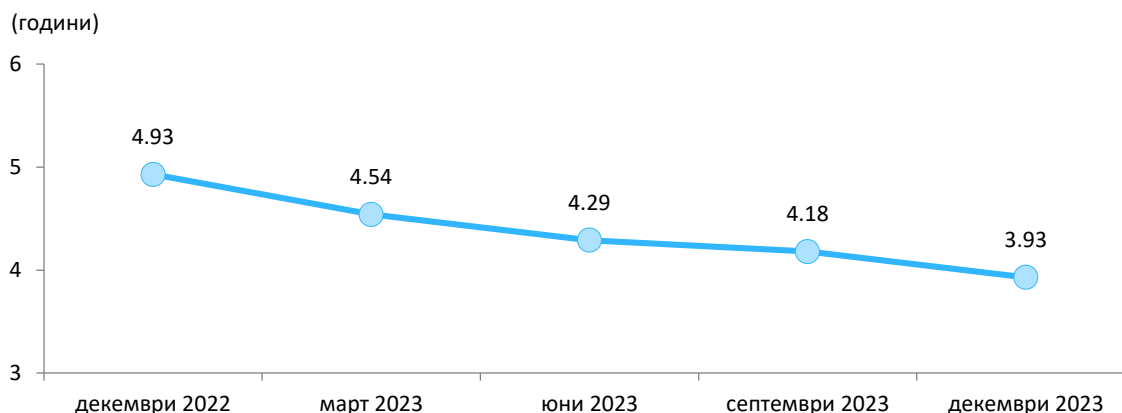
Източник: МФ

ДЪЛГОВИ ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

ЕМИСИИ НА ДЦК НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

През 2023 г. не са провеждани аукциони за пласмент на ДЦК на вътрешния пазар.

Остатъчен матуритет в години на емисиите в обращение

Източник: МФ

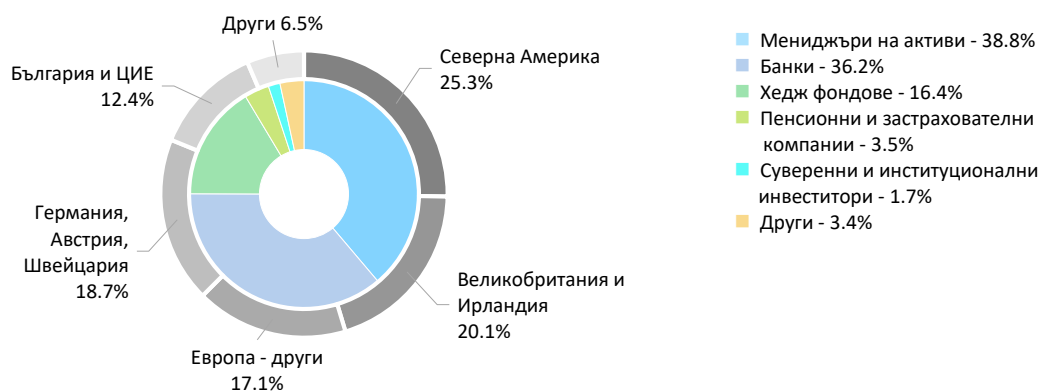
ЕМИСИИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ

През 2023 г. Република България осъществи две трансакции на международните капиталови пазари (МКП) в рамките на Глобалната средносрочна програма за емитиране на дълг. През м. януари страната емитира 10-годишни книжа във формат 144A / „Regulation S“ с номинална стойност 1.5 млрд. евро. Този подход целеше разширяване на инвеститорската база с участници отвъд океана. Последва още една трансакция, реализирана през м. ноември. Тогава беше пласиран двоен транш във формат „Regulation S“ в евро, състоящ се от 7.5-годишни облигации с обем от 1.3 млрд. евро и 12.5-годишни облигации с обем от 1.0 млрд. евро. Десетгодишните облигации бяха пласирани на цена от 97.815 евро за 100 евро номинал, лихвен купон от 4.500% и спред от 215 б.п. над осреднената цена на лихвените суапове (доходност 4.780%). 7.5-годишните книжа формираха цена от 98.175 евро за 100 евро номинал, лихвен купон от 4.375% и 150 б.п. над осреднената цена на лихвените суапове (доходност 4.673%), а 12.5-годишните облигации бяха придобити от инвеститорите при цена от 97.719 евро за 100 евро номинал, лихвен купон от 4.875% и 185 б.п. над осреднената цена на лихвените суапове (доходност 5.130%). Предложените емисии предизвикаха засилен интерес сред инвеститорите. Това се потвърждава от успешното подобряване на първоначалните ценови равнища с 35 б.п. за 10-годишните

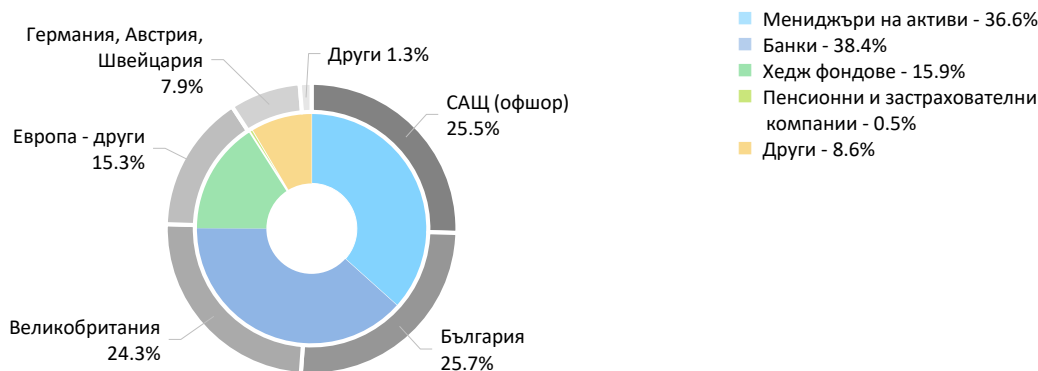
облигации, осъществено в две стъпки, а също и за 7.5-годишните и 12.5-годишните книжа съответно с 30 б.п. и 25 б.п. Съотношението на постъпилите поръчки към емитираните обеми (т. нар. покритие) също свидетелства за големия интерес. Окончателните поръчки за 10-годишните облигации достигнаха 6.6 млрд. евро, което представлява презаписване от повече от 4.4 пъти, 4.0 млрд. евро за 7.5-годишните (3.1 коефициент на покритие) и 2.0 млрд. евро за 12.5-годишните облигации (2.0 коефициент на покритие). Регистрирано беше търсене от територията на цяла Европа и САЩ, като и при двете трансакции преобладаваха фонд мениджъри и банки, а при 12.5-годишния транш, активни купувачи бяха и пенсионните фондове. Българските инвеститори придобиха 10% от обема на 10-годишните облигации, 23% от обема на 7.5-годишните и 16% от обема на 12.5-годишните облигации.

Разпределение на заявените обеми по видове инвеститори и по географски признак

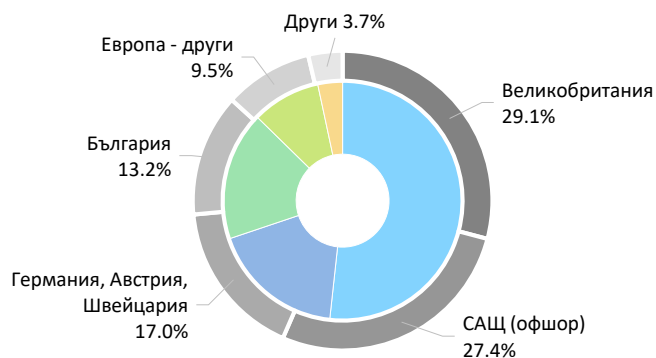
10-годишни облигации

7.5-годишни облигации

12.5-годишни облигации

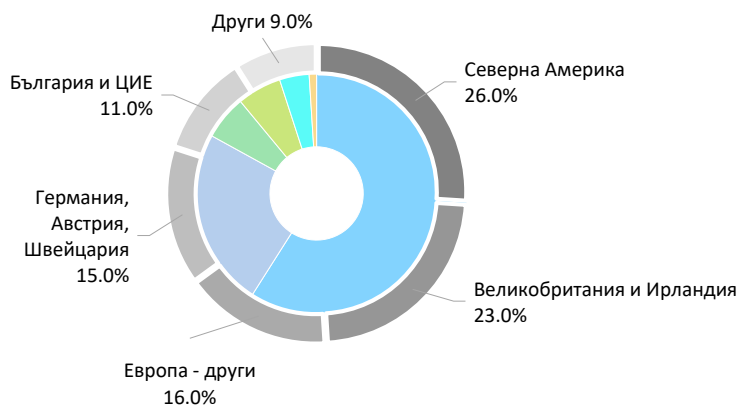

- Мениджъри на активи - 51.7%
- Банки - 18.1%
- Хедж фондове - 17.5%
- Пенсионни и застрахователни компании - 9.3%
- Други - 3.4%

Източник: МФ

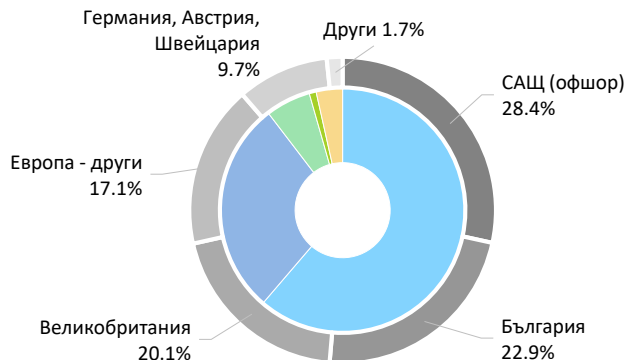
Разпределение на придобитите обеми по видове инвеститори и по географски признак

10-годишни облигации

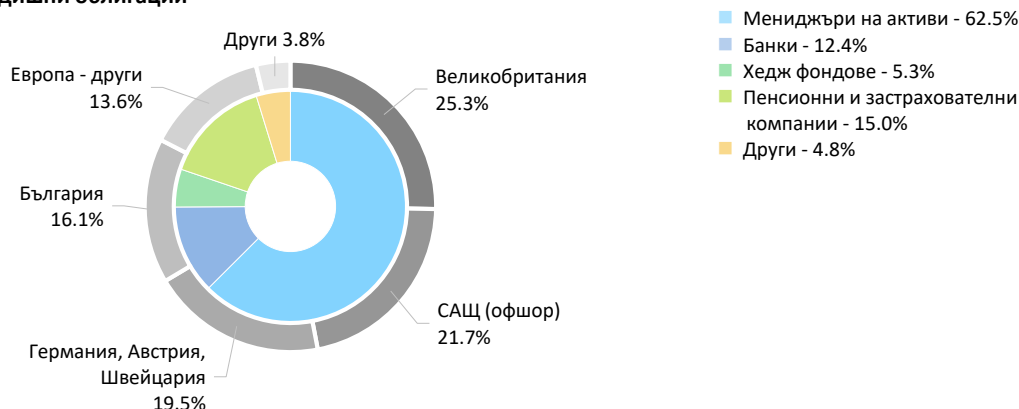
- Мениджъри на активи - 59.0%
- Банки - 24.0%
- Хедж фондове - 6.0%
- Пенсионни и застрахователни компании - 6.0%
- Суверенни и институционални инвеститори - 4.0%
- Други - 1.0%

7.5-годишни облигации

- Мениджъри на активи - 61.2%
- Банки - 28.3%
- Хедж фондове - 6.0%
- Пенсионни и застрахователни компании - 0.9%
- Други - 3.5%

12.5-годишни облигации

Източник: МФ

Трансакцията от м. януари е втората след тази от 2002 г. с използване на формат 144А, което дава достъп до по-широк кръг инвеститори по географски признак. Трансакцията привлече най-голям обем поръчки за единичен транш до този момент, като съответно увеличи ликвидността на българския дълг. Доверието на инвеститорите в българския суверенен дълг е предпоставка за постигнатите резултати при второто успешно излизане на МКП през годината. Добрите условия при издаването на еврооблигациите са в резултат от дългогодишните усилия по поддържане на строга фискална дисциплина и изключително ниското ниво на държавния дълг.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИТОРСКАТА БАЗА НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР НА ДЦК ПРЕЗ 2023 Г.

През 2023 г. не са провеждани аукциони за продажба на ДЦК на вътрешния пазар.

ВТОРИЧЕН ПАЗАР НА ДЦК

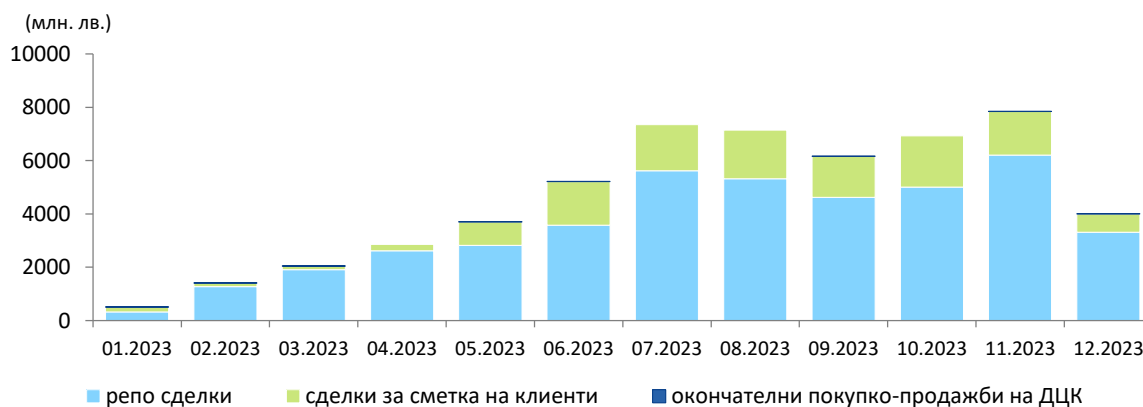
През 2023 г. общият обем на регистрираните сделки и операции с ДЦК в системата за регистрация и сетълмент на ДЦК в БНБ (BNBGSSS ¹¹) възлиза на 80 797.5 млн. лв., при 14 137.7 млн. лв. за 2022 г., което е увеличение спрямо предходния период с 471.5%. Обемът на репо сделките се е увеличил с 746.6% в сравнение с 2022 г., като делът им в общия обем на регистрираните в BNBGSSS сделки е най-висок – 52.8%. Най-предпочитани от банките остават репо сделките, сключени за период от един ден (43.4%), предимно с левови емисии ДЦК, с цел осигуряване на

¹¹ BNBGSSS включва Електронна система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК (ЕСПОТ) и Система за сетълмент на ДЦК (СДЦК).

ежедневна ликвидност. Регистрираните сделки за покупко-продажба на ДЦК за годината са с обем от 277.9 млн. лв., което е с 61.1% по-малко спрямо предходната година, като от тях 64.9 млн. лв. са между банки – участници в ЕСПОТ. Обемът на сделките между участници в ЕСПОТ и клиенти е 11 847.1 млн. лв., а този между клиенти на участниците е 460.2 млн. лв. Операциите по блокиране и деблокиране на ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, във връзка с учредени особени залози върху ДЦК по реда на Закона за особените залози и за обезпечаване на налични парични средства по сметки на бюджетни организации в банките, съгласно Закона за публичните финанси, са с общ обем 25 578.9 млн. лв., съответно делът им в общия обем на регистрираните сделки и операции е 31.7%.

През годината доходността на дългосрочната бенчмаркова емисия с матуритет 10 г. и 6 м. се движеше в граници от 1.85% до 4.21%, като се наблюдава изменение на нейната стойност спрямо 2022 г. (от 0.57% до 1.85%). Като цяло търговията беше динамична, с пикови стойности в изтъргуваните обеми през месеците юли, август и ноември. Търгувани са ДЦК във всички матуритети, като най-ликвидни са емисиите ДЦК, деноминирани в лева с остатъчен срок до падежа от 2 до 3 години. Това се дължи на по-слабото предлагане на дългосрочни ДЦК на вторичния пазар от страна на институционалните инвеститори – пенсионни фондове и застрахователни дружества, които държат в портфейлите си закупените от тях ДЦК и не ги предлагат за последваща търговия. През 2023 г. продължи наблюдаваната през последните години тенденция обемът на вторичния пазар на ДЦК да превишава многократно този, регистриран на регулирания пазар, организиран от Българска фондова борса АД.

Обем на видовете сделки с търгуеми ДЦК

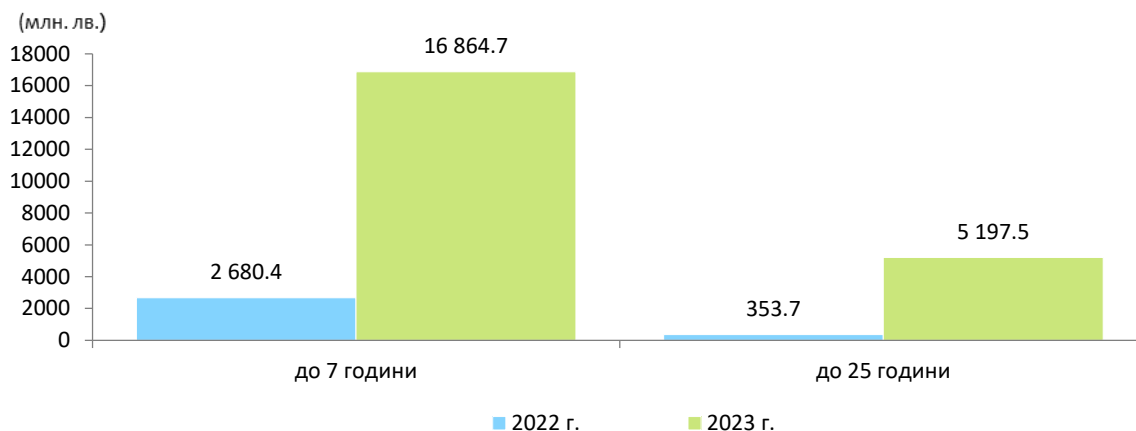
Забележки: 1. Обемът на сделките обхваща и сключените през периода обратни репо сделки; 2. Левовата равностойност на сделките с ДЦК, деноминирани в чуждестранна валута, е изчислена по определения от БНБ обменен курс в деня на сделката.

Източник: БНБ

Участниците в ЕСРОТ нямаха затруднения и осигуряваха своевременно необходимите ДЦК и парични средства (в левове и евро) за извършване на сетълмента по сделките с ДЦК на принципа доставка срещу плащане (DvP), като осредненият за годината коефициент на сетълмент¹² е 100%.

Структура на сделките на междубанковия пазар по срочност на ДЦК

Забележки: 1. Левовата равностойност на сделките с ДЦК, деноминирани в чуждестранна валута, е изчислена по определения от БНБ обменен курс в деня на сделката; 2. Обемът на репо сделките не включва обратните репо сделки.

Източник: БНБ

До 11 септември 2023 г. в BNBGSSS, като спомагателна система в националния системен компонент TARGET2-BNB, са регистрирани сделки с дългосрочни ДЦК, деноминирани и платими в евро, с общ обем 274.6 млн. евро (537 млн. лв.), като разплащанията са извършвани както през сметки на банки в TARGET2-BNB, така и през сметки на банки в други национални системни компоненти на TARGET2.

На 11 септември 2023 г. след официално одобрение от УС на ЕЦБ, БНБ като собственик и оператор на Депозитаря на държавни ценни книжа в БНБ (ДДЦК), успешно се присъедини към платформата на Евросистемата за сетълмент на ценни книжа TARGET2-Securities (T2S). Миграцията към T2S е резултат от съвместната работа между БНБ и Евросистемата, започнала през 2021 г. и е в съответствие с изпълнението на ангажиментите по Националния план за въвеждане на еврото в Република България. Участието на ДДЦК в T2S ще допринесе за по-добра достъпност на българските ДЦК, деноминирани в евро за инвеститори от Европейския съюз и същевременно е важна стъпка към приемането на еврото в България.

¹² Коефициентът на сетълмент е съотношението между броя на сделките, за които е извършен сетълмент на определената дата, към общия брой сделки за отчетния период, за които е следвало да се извърши регистрация и сетълмент в системата.

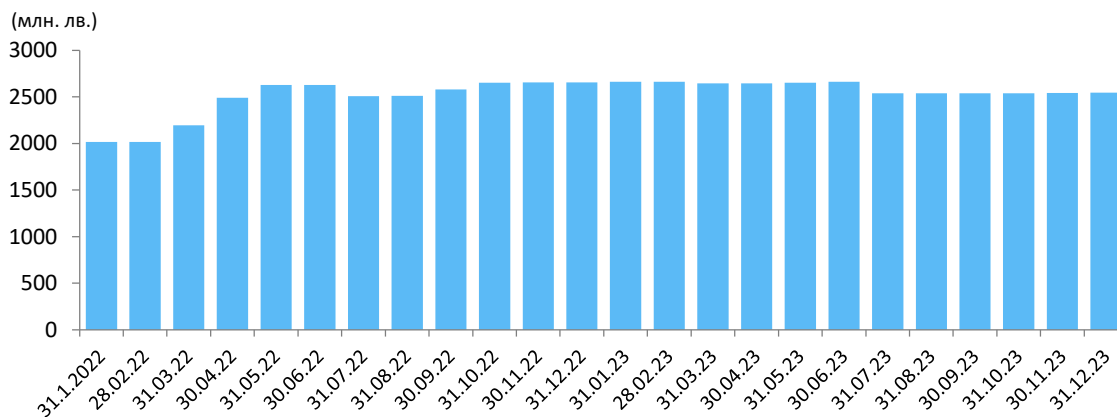
До края на 2023 г. през T2S е извършен сетълмент по DvP сделки с ДЦК на стойност от 140.4 млн. евро (274.6 млн. лв.) и на FoP сделки – за 14 млн. евро (27.4 млн. лв.).

Държатели на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит

Източник: БНБ

Инвестиции на небанкови финансови институции, фирми и граждани в ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит

Забележки: 1. Левовата равностойност на ДЦК, деноминирани в чуждестранна валута, е изчислена по определения от БНБ обменен курс, валиден за последния работен ден на съответния период; 2. Данните за инвестициите в ДЦК, включват местни небанкови финансови институции, фирми и граждани, и застрахователни дружества и пенсионни фондове.

Източник: БНБ

В края на 2023 г., в сравнение със същия период на 2022 г., се наблюдава изменение на инвестициите в държавни дългови инструменти, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, при различните категории държатели. Най-голям дял от тези

ДЦК продължават да са притежание на банките (76.0%), следвани от застрахователните дружества и пенсионните фондове (17.8%), местните небанкови финансови институции, фирми и граждани (5.8%) и чуждестранните инвеститори (0.4%), при които се наблюдава леко увеличение.

ДЪРЖАТЕЛИ НА БЪЛГАРСКИ ОБЛИГАЦИИ, ЕМИТИРАНИ НА МКП

На МКП към 31 декември 2023 г. в обращение са 11 (единадесет) емисии на ДЦК, деноминирани в евро¹³.

Емитирани на международните пазари български еврооблигации, притежавани от резиденти – банкови институции и други сектори – по години на падеж (млн. лв.)

Лихвен %, ISIN, година на емисия, година на падеж	2022	2023			
		I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
1.875%, XS1382693452, 2016, 2023	1 647.57	-	-	-	-
Притежавани от сектор "банки"	1 288.01	-	-	-	-
Притежавани от останалите сектори	359.56	-	-	-	-
2.950%, XS1083844503, 2014, 2024	1 755.89	1 808.61	1 798.89	1 793.54	1 813.76
Притежавани от сектор "банки"	1 356.23	1 390.58	1 385.69	1 401.33	1 433.80
Притежавани от останалите сектори	399.65	418.04	413.19	392.18	379.96
2.625%, XS1208855889, 2015, 2027	1 176.69	1 195.66	1 166.05	1 150.01	1 145.16
Притежавани от сектор "банки"	781.61	813.29	813.29	807.62	866.22
Притежавани от останалите сектори	395.08	382.35	352.73	342.37	278.92
3.000%, XS1382696398, 2016, 2028	805.88	796.63	795.42	793.70	830.50
Притежавани от сектор "банки"	614.68	596.10	596.10	587.30	627.92
Притежавани от останалите сектори	191.20	200.53	199.30	206.40	202.58
4.125%, XS2536817211, 2022, 2029	1 072.07	1 131.86	1 229.28	1 368.79	1 505.32
Притежавани от сектор "банки"	698.23	743.80	802.71	912.57	1 032.85
Притежавани от останали сектори	373.84	388.08	426.57	456.22	472.47
0.375%, XS2234571425, 2020, 2030	1 260.73	1 258.05	1 257.87	1 300.02	1 301.45
Притежавани от сектор "банки"	1 122.94	1 122.94	1 122.94	1 164.01	1 164.01
Притежавани от останалите сектори	137.79	135.11	134.93	136.01	137.46

¹³ Стр. 41, таблица *Облигации, емитирани на МКП, в обращение към 31.12.2023 г.*

Лихвен %, ISIN, година на емисия, година на падеж	2022	2023			
		I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
4.375%, XS2716887760, 2023, 2031	-	-	-	-	920.77
Притежавани от сектор "банки"	-	-	-	-	746.60
Притежавани от останали сектори	-	-	-	-	174.17
4.500%, XS2579483822/XS2579483319, 2023, 2033	-	519.70	667.37	1001.89	1 121.69
Притежавани от сектор "банки"	-	361.14	440.36	725.53	809.64
Притежавани от останали сектори	-	158.56	227.01	276.34	312.05
4.625%, XS2536817484, 2022, 2034	425.45	487.74	577.91	617.22	625.55
Притежавани от сектор "банки"	280.66	332.00	414.54	426.06	410.63
Притежавани от останали сектори	144.79	155.74	163.39	191.14	214.93
3.125%, XS1208856341, 2015, 2035	384.87	383.09	381.21	379.02	371.12
Притежавани от сектор "банки"	151.44	150.66	150.66	151.58	150.66
Притежавани от останалите сектори	233.43	232.41	230.53	227.44	220.46
4.875%, XS2716887844, 2023, 2036	-	-	-	-	415.07
Притежавани от сектор "банки"	-	-	-	-	146.88
Притежавани от останали сектори	-	-	-	-	268.18
1.375%, XS2234571771, 2020, 2050	49.54	49.54	49.54	49.54	49.91
Притежавани от сектор "банки"	25.43	25.43	25.43	25.43	25.43
Притежавани от останалите сектори	24.12	24.12	24.12	24.12	24.49
Общо	8 578.68	7 630.89	7 923.52	8 453.68	10 100.30

Забележка: Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: БНБ, МФ

Към края на 2023 г. се забелязва чувствително повишение, спрямо края на предходната 2022 г. – от 8 578.68 млн. лева до 10 100.30 млн. лева в притежаваните от резиденти обеми на емитирани на МКП български ценни книжа. На фона на емисионната активност през 2023 г. и отчитайки падежиралата 7-годишна облигация, процентният дял в портфейлите на местни държатели отчита спад – от 43.27% до 40.37% от дълга по емисиите в обращение, докато номиналната стойност на емитираните български суверенни ценни книжа на МКП в обращение се повишава съответно от 19 826.2 млн. лева към края на 2022 г. на 25 020.9 млн. лева към края 2023 г. По-голям местен инвеститор с устойчив интерес в емитирания на МКП държавен дълг е

сектор „банки“, който притежава 7 414.61 млн. лева от всички държани от резиденти облигации, което е 73.41% към края на 2023 г., а към края на 2022 г. тези показатели са съответно – 6 319.23 млн. лева и дял от 73.66% в портфейлите на резидентите от банковия сектор.

Най-голяма в номинално изражение е сумата на притежаваните от резиденти към края на 2023 г. книжа от 10-годишната емисия с падеж 2024 година - 1 813.76 млн. лева като се наблюдава растеж спрямо края на предходния период (1 755.89 млн. лева за 2022 г.), което представлява 62.11% от общата емитирана сума от 2 920.05 млн. лева. Това нарастване в номиналната стойност е по-чувствително при сектор „банки“ (от 1 356.23 млн. лева до 1 433.80 млн. лева), като при останалите сектори тенденцията е на слабо понижение. Като следствие, дялът на банките в общия обем на притежаваните от резиденти книжа през 2023 г. нараства слабо от 77.24% до 79.05% и от 46.4% до 49.1% от целия обем на емисията.

При 7-годишната емисия с падеж 2029 г. се наблюдава значително увеличение на обемите, притежавани от резиденти в номинално изражение от 1 072.07 млн. лева в края на 2022 г. до 1 505.32 млн. лева в края на 2023 г. Това увеличение е изразено преобладаващо при сектор „банки“ (от 698.23 млн. лева до 1 032.85 млн. лева) в сравнение с другите сектори. Така процентно, дялът на притежаваните от банковите институции от общия обем книжа, притежавани от резиденти, е 68.61% в края на 2023 г. и 35% от всички емитирани книжа (2 933.75 млн. лева).

Притежаваните от резиденти 10-годишни облигации с падеж 2030 г. възлизат на 1 301.45 млн. лева, което бележи слабо увеличение в номинално изражение, основно при банките. В процентно изражение растежът е от 89.07% до 89.44% от общия обем на книгата, държани от резиденти и от 51.57% до 53.23% към края на 2023 г. спрямо общата сума на емитираните облигации (2 444.79 млн. лева).

Спад на притежаваните от резиденти книжа спрямо общия обем на емисията (1 955.83 млн. лева) се отчита при 12-годишната облигация с падеж 2027 г. в процентно изражение от 60.16% до 58.55% и в абсолютно изражение от 1 176.69 млн. лева до 1 145.16 млн. лева. Движението е разнопосочно – дялът на притежаваните от банките книжа в портфейлите на резидентите нараства от 66.42% в края на 2022 г. до 75.64% към края на 2023 г., а този на притежаваните от другите сектори ДЦК намалява от 33.58% до 24.36%.

Към 31.12.2023 г. 49.56% от общия обем (1 662.46 млн. лева) на падежиращата през 2028 г. 12-годишна емисия се държи от резиденти (слаб ръст от ниво 48.48% в края на 2022 г.). Резидентите леко увеличават своите дялове от тази книга, като сектор „банки“ нараства в притежаваните облигации от 614.68 млн. лева до 627.92 млн. лева към края

на 2023 г. (в процентно отношение растеж от 76.27% до 89.43% от обема, притежаван от всички местни държатели на облигацията).

В сравнение с края на предходната година се отчита незначителен спад при притежаваните от резиденти ценни книжа от 20-годишната емисия с падеж 2035 г., от 384.87 млн. лева до 371.12 млн. лева (или от 21.86% до 21.08% от общия обем емитирани облигации – 1 760.25 млн. лева). Общата номинална стойност на притежаваните от банковия сектор облигации възлиза на 150.66 млн. лева при 151.44 млн. лева към 31.12.2022 г., а на останалите сектори на 220.46 млн. лева спрямо 233.43 млн. лева в края на предходния период. Тези облигации са по-атрактивни за „останалите сектори“, които са закупили 59.4% от общия обем на притежаваните от местни инвеститори книжа.

Към облигациите с най-дълъг матуритет от 30 години, падежиращи през 2050 г. местните държатели проявяват най-слаб интерес, като притежаваните от тях обеми са около 1% от общия обем на емисията от 2 444.79 млн. лева (49.54 млн. лева в края на 2022 г. и 49.91 млн. лева в края на 2023 г.), поделени между сектор „банки“ и другите местни инвеститори.

12-годишната облигация с падеж 2034 г., която по време на първоначалното предлагане през 2022 г. предизвика по-слаб интерес у местните инвеститори в сравнение със 7-годишната книга, емитирана заедно с нея, през 2023 г. бележи чувствителен ръст в номинално и процентно изражение при местните инвеститорите. Към края на 2023 г. те притежават 42.60% от общия обем на емисията при 29.0% в края на 2022 г., като разпределението между двата сектора се запазва и през двете години на нива от около 66.0% за сектор „банки“ и за останалите сектори около 34.0%.

Емитираната през януари 2023 г. 10-годишна облигация с падеж 2033 г. предизвика най-голям интерес в местната инвеститорска общност, като края на годината завършва с притежавани от тях 1 121.69 млн. лева, което представлява дял от 38.23% от общия обем на емисията (2 933.75 млн. лева). Банковият сектор е придобил 72.18% от книгата, притежавани от резиденти.

През есента на 2023 г. е емитиран двоен евров транш – 7.5-годишни и 12.5-годишни облигации, съответно падежиращи през 2031 г. и 2036 г.

От 7.5-годишните книжа 36.21% от цялата емисия (2 542.58 млн. лева), стават притежание на местни инвеститори (920.77 млн. лева), като 81.08% от притежаваните от резиденти са придобити от сектор „банки“.

По отношение на 12.5-годишната книга, местните инвеститори са закупили 21.22% (415.07 млн. лева) от целия обем на емисията (1 955.83 млн. лева). Това е емисията,

която е с най-слабо участие на резиденти, като тук водещ дял имат сектор „други“, който е притежател на 64.61% (268.18 млн. лева) от притежаваните от тази облигация местни лица.

Емитирани на международните пазари български еврооблигации, притежавани от резиденти-пенсионни фондове, застрахователни дружества и инвестиционни посредници – по години на падеж (млн. лв.)

Лихвен %, ISIN, година на емисия, година на падеж	2022	2023			
		I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
1.875%, XS1382693452, 2016, 2023	180.59	-	-	-	-
Пенсионни фондове по КСО	161.24	-	-	-	-
Застрахователни дружества по КЗ	19.35	-	-	-	-
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
2.950%, XS1083844503, 2014, 2024	332.99	365.09	357.84	272.98	262.07
Пенсионни фондове по КСО	259.62	276.91	269.64	187.37	189.71
Застрахователни дружества по КЗ	73.37	88.18	88.20	85.22	71.97
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	0.39	0.39
2.625%, XS1208855889, 2015, 2027	301.42	297.84	273.25	261.25	205.52
Пенсионни фондове по КСО	211.64	209.57	184.01	162	104.15
Застрахователни дружества по КЗ	89.77	88.27	89.24	99.25	101.38
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
3.000%, XS1382696398, 2016, 2028	146.65	157.49	160.62	160.36	157.59
Пенсионни фондове по КСО	99.07	97.53	99.84	99.55	95.52
Застрахователни дружества по КЗ	47.58	59.96	60.78	60.81	62.07
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
4.125%, XS2536817211, 2022, 2029	354.33	367.03	404.11	397.67	440.99
Пенсионни фондове по КСО	354.33	367.03	403.33	397.67	439.54
Застрахователни дружества по КЗ	-	-	0.78	-	1.45
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
0.375%, XS2234571425, 2020, 2030	98.26	98.19	99.25	96.64	102.51
Пенсионни фондове по КСО	46.42	46.19	46.99	46.23	49.7
Застрахователни дружества по КЗ	51.66	51.81	52.07	50.23	52.81
Инвестиционни посредници и КИС	0.19	0.19	0.19	0.19	-
4.375%, XS2716887760, 2023, 2031	-	-	-	-	171.48
Пенсионни фондове по КСО	-	-	-	-	171.48
Застрахователни дружества по КЗ	-	-	-	-	-
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
4.500%, XS2579483822/XS2579483319, 2023, 2033	-	152.74	224.17	257.5	314.64

Лихвен %, ISIN, година на емисия, година на падеж	2022	2023			
		I трим.	II трим.	III трим.	IV трим.
Пенсионни фондове по КСО	-	148.86	219.06	250.85	281.04
Застрахователни дружества по КЗ	-	3.88	5.11	6.65	18.42
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	15.18
4.625%, XS2536817484, 2022, 2034	141.18	152.31	162.89	176.75	223.25
Пенсионни фондове по КСО	130.91	139.28	149.67	165.54	202.98
Застрахователни дружества по КЗ	10.27	13.03	13.22	11.22	20.27
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
3.125%, XS1208856341, 2015, 2035	142.59	129.31	132.36	130.39	138.83
Пенсионни фондове по КСО	5.08	4.68	4.99	4.89	5.37
Застрахователни дружества по КЗ	137.51	124.63	127.36	125.5	133.46
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
4.875%, XS2716887844, 2023, 2036	-	-	-	-	280.33
Пенсионни фондове по КСО	-	-	-	-	279.55
Застрахователни дружества по КЗ	-	-	-	-	0.51
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	0.28
1.375%, XS2234571771, 2020, 2050	13.51	13.49	13.25	12.49	14.54
Пенсионни фондове по КСО	13.04	12.99	12.76	12.03	14.00
Застрахователни дружества по КЗ	0.47	0.50	0.49	0.46	0.54
Инвестиционни посредници и КИС	-	-	-	-	-
Общо Пенсионни фондове по КСО	1 281.35	1 303.04	1 390.29	1 326.13	1 833.04
Общо Застрахователни дружества по КЗ	429.98	430.26	437.25	439.34	462.88
Общо Инвестиционни посредници и КИС	0.19	0.19	0.19	0.58	15.85
Общо	1 711.52	1 733.49	1 827.73	1 766.05	2 311.77

Забележка: Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: КФН, МФ

В края на 2023 г. притежаваните от пенсионни фондове, застрахователни дружества и инвестиционни посредници български еврооблигации възлизат на равностойността на 2 311.8 млн. лв., което е увеличение спрямо отчетената в края на предходния период номинална стойност от 1 711.5 млн. лв. Поради падежиращата през 2023 г. 7-годишна облигация и емитирането на три нови книги, в процентно отношение сборният дял на притежаваните от резиденти емитирани на международните финансови пазари книжа спрямо общия им обем (25 020.9 млн. лева) нараства от 8.63% през 2022 г. до 9.24% към 31.12.2023 г. Номинално увеличение се наблюдава при притежаваните от пенсионните фондове облигации – от равностойност в размер на 1 281.4 млн. лв. в

края на предходната 2022 г. до 1 833.0 млн. лв. равностойност към края на 2023 г. Техният дял преобладава в общия обем на притежаваните книжа от трите вида институции-резиденти, като през годината се увеличава и в процентно отношение от 74.87% до 79.29%. Повишение се отчита в номинално изражение и в притежаваните от застрахователните дружества книжа – от 430.0 млн. левова равностойност в края на 2022 г. до равностойността на 462.9 млн. лв. към 31.12.2023 г. В процентно отношение обаче, спрямо всички притежатели от тези три типа се отчита спад от 25.12% до 20.02% в края на 2023 г. През разглежданата 2023 г. инвестиционните посредници към края на периода са придобили облигации в размер на равностойността на 16.0 млн. лв., което е значително увеличение спрямо притежаваните за левова равностойност на 0.19 млн. лв. облигации, емитирани на международните капиталови пазари към края предходната 2022 година.

ФИНАНСИРАНЕ ЧРЕЗ ЗАЕМИ

През 2023 г. са усвоени средства по заеми в общ размер на 246.1 млн. лв., от които 212.9 млн. лв. по вътрешни заеми и 33.2 млн. лв. по външни заеми.

Усвоените средства са по заеми на институционалните единици, класифицирани в подсектора съгласно изискванията на Европейската система от сметки (ЕСС'2010) и Евростат, в т.ч. на ФОНД ФЛАГ ЕАД и държавните болници.

ГАРАНТИРАН ДЪЛГ НА ПОДСЕКТОР „ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ“

В номинално изражение размерът на гарантирания дълг на подсектор ЦУ към края на 2023 г. възлиза на 695.3 млн. лв., като бележи увеличение с 92.2 млн. лв. спрямо нивото, отчетено към края на 2022 г., основно поради извършени усвоявания по външните гарантирани заеми на подсектора.

В структурата на дълга преобладава външният гарантиран дълг, чийто размер възлиза на 637.9 млн. лв. (с дял от 91.7%) при размер на вътрешния дълг от 57.4 млн. лв. (с дял от 8.3%). Съотношението „гарантиран дълг на подсектор ЦУ/БВП“ за 2023 г. се запазва на ниво от 0.4%.

Гарантиран дълг на подсектор ЦУ (млн. лв.)

Структура	2019	2020	2021	2022	2023
Гарантиран дълг на подсектор ЦУ	142.1	252.4	555.0	603.1	695.3
I. Вътрешни гаранции на подсектор ЦУ	74.1	72.4	67.1	62.4	57.4
1. Гаранции по Закона за кредитиране на студенти и докторанти	74.1	72.4	67.1	62.4	57.4
II. Външни гаранции на подсектор ЦУ	68.0	180.0	487.8	540.7	637.9
1. МБВР /Световна банка/	2.6	-	-	-	-
2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	4.3	146.7	470.4	528.6	534.7
3. Други (ЯАМС, Инг Банк Н.В., Евратом ¹⁴)	61.1	33.3	17.4	12.1	103.2
БВП	119 906.5	121 088.4	139 602.0	168 360.0	185 232.5
Гарантиран дълг на подсектор ЦУ/БВП (%)	0.1	0.2	0.4	0.4	0.4

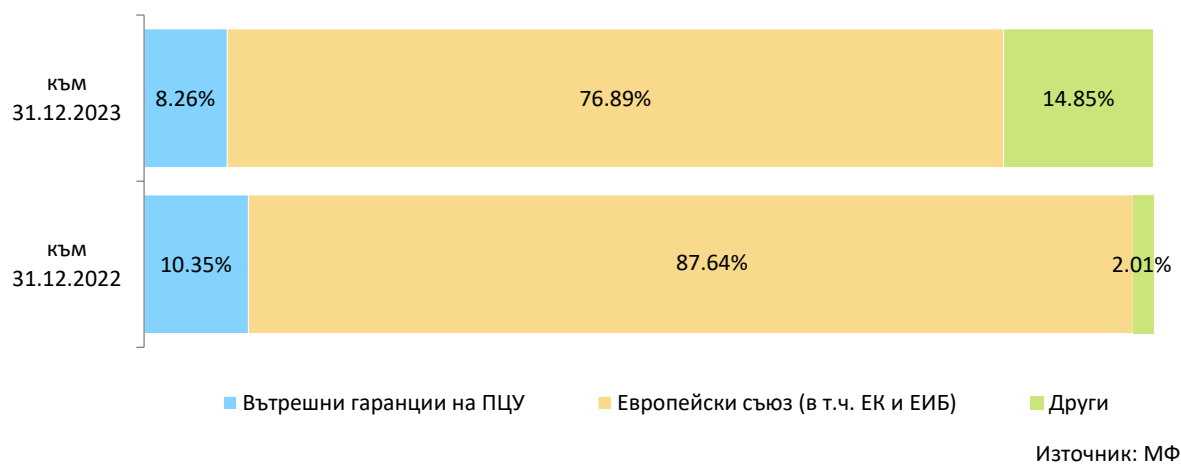
Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните валути към края на периода. 3. Данните за БВП са на Националния статистически институт. 4. Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

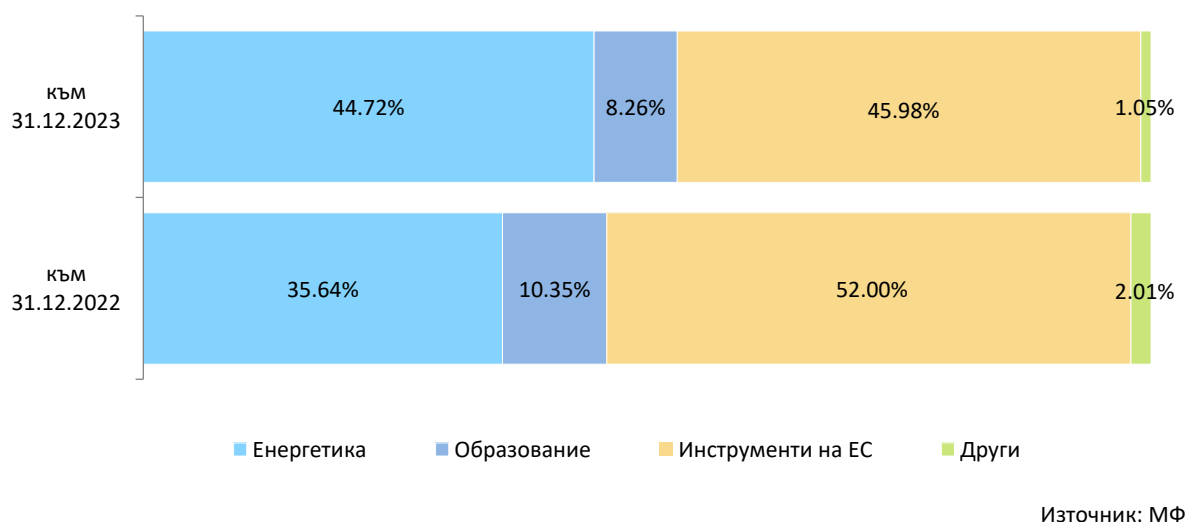
В структурата на гарантирания дълг на подсектор ЦУ по кредитори към края на 2023 г. доминантен дял от 76.9% заемат задълженията към „Европейски съюз“ (в т.ч. ЕК и ЕИБ), следвани от тези към „Други (ЯАМС, Инг Банк Н.В., Евратом)“, включващ издадените гаранции по заеми от ЯАМС и Инг Банк Н.В. с дял от 14.9% и издадените вътрешни гаранции на основание на ЗКСД по Програмата за студентско кредитиране с дял от 8.3% от общия размер на гарантирания дълг.

¹⁴ до 2020 г. включително

Структура на гарантирания дълг на подсектор ЦУ по кредитори

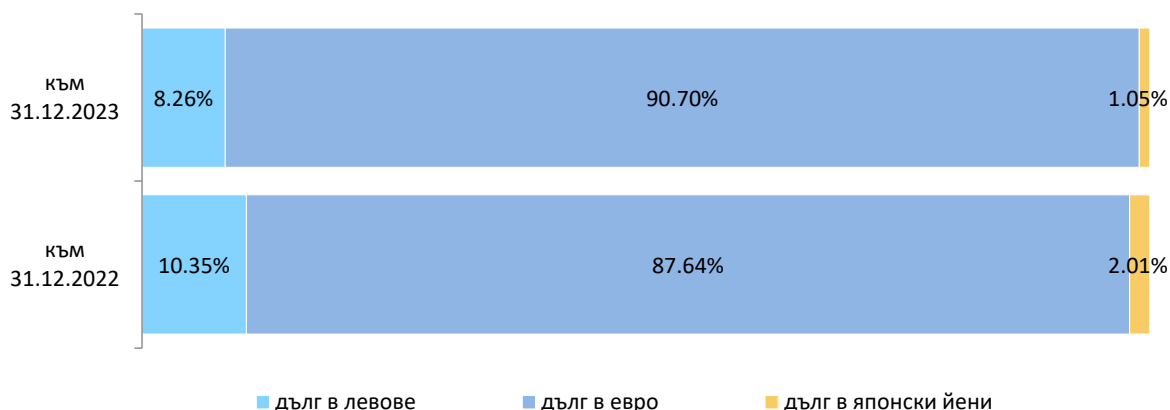
Структура на гарантирания дълг на подсектор ЦУ по отрасли

В структурата на гарантирания дълг на подсектор ЦУ по отрасли към 31 декември 2023 г. най-голям е относителният дял на „Инструменти на ЕС“ - 46.0%, следвани от „Енергетика“ – 44.7%, „Образование“ - 8.3% и „Други“ - 1.1%.

Ведеща позиция във валутната структура на гарантирания дълг на подсектор ЦУ към края на 2023 г. заема дългът в евро – 90.7%, следван от дълга в левове – 8.3% и дълга в японски йени – 1.1%.

Валутна структура на гарантирания дълг на подсектор ЦУ

Източник: МФ

Към края на 2023 г. гарантираният дълг на подсектор ЦУ с фиксирани лихвени проценти е 86.2%, а този с плаващи лихвени проценти е 13.8%.

Лихвена структура на гарантирания дълг на подсектор ЦУ

Източник: МФ

Полученото финансиране по гарантирания дълг на подсектор ЦУ за 2023 г. възлиза на 109.2 млн. лв., а извършените плащания за разглеждания период са в размер на 22.5 млн. лв., в т.ч. 15.8 млн. лв. главници и 6.7 млн. лв. лихви.

През годината е усвоен напълно държавногарантираният заем на „Булгартрансгаз“ ЕАД от ИНГ Банк Н.В. за финансиране на проекта от общ интерес за ЕС 6.8.3. „Междусистемна реверсивна газова връзка България – Сърбия“, възлизащ на 96.0 млн. лв. Ратифицирано е и Гаранционното споразумение¹⁵ между Европейската

¹⁵ Обн., ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.

комисия и Република България съгласно член 10 от Решение (ЕС) 2022/1628 на Европейския парламент и на Съвета, свързано с предоставяне на извънредна макрофинансова помощ на Украйна, като се предвижда държавите-членки на Европейския съюз да участват чрез доброволни вноски под формата на гаранции, които представляват предпазен механизъм в подкрепа на бюджета на Съюза. Участието на България възлиза на 32.6 млн. лева.

Ново финансиране и извършени плащания по гарантирания дълг на подсектор ЦУ през 2023 г.

(млн. лв.)

Структура	Получени кредити (траншове)	Извършени плащания, в т. ч.	
		погашения (главница)	лихви
I. Вътрешни гаранции на подсектор ЦУ	5.5	10.5	2.4
1. Гаранции по Закона за кредитиране на студенти и докторанти	5.5	10.5	2.4
II. Външни гаранции на подсектор ЦУ	103.7	5.3	4.4
1. МБВР /Световна банка/	0.0	0.0	0.0
2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	7.7	1.6	1.8
3. Други (ЯАМС, ИНГ Банк Н.В.)	96.0	3.6	2.6
Общо за гарантирания дълг на подсектор ЦУ	109.2	15.8	6.7

Забележки: 1. Левовата равностойност на полученото ново външно финансиране и на извършените плащания е изчислена по централния курс на БНБ на съответните чуждестранни валути към българския лев, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответната операция.

Източник: МФ

ДЪРЖАВЕН И ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

Номиналният размер на държавния дълг¹⁶ към края на 2023 г. възлиза на 40 514.0 млн. лв., от който 29 898.6 млн. лв. е външен и 10 615.4 млн. лв. вътрешен. Отбелязаното увеличение с 4 388.3 млн. лв. в сравнение с нивото, регистрирано в края на 2022 г. от 36 125.7 млн. лв. е в резултат от извършените дългови операции. Постъпленията от емитираните през годината еврооблигации на МКП са в общ размер на 7 277.0 млн. лв., а извършените погашения по държавния дълг към външни и вътрешни кредитори възлизат на 2 997.7 млн. лв. Съотношението „държавен дълг/БВП“ също нараства с 0.4 пр.п. до 21.9%.

В структурата на дълга относителният дял на вътрешния държавен дълг намалява от 30.4% в края на 2022 г. до 26.2% в края на 2023 г. за сметка на увеличението на външния от 69.6% на 73.8% в края на 2023 г. Промяната е в следствие на извършените погашения по вътрешния и външния държавен дълг и поемането само на външен държавен дълг чрез емисии на еврооблигации на МКП.

Във валутната структура на държавния дълг през 2023 г. се отчита увеличение на дела на дълга в евро от 70.8% до 74.8% в края на 2023 г. за сметка на намалението на дела на дълга в лева от 29.1% до 25.1% и на този в други валути от 0.2% до 0.1%.

В лихвената структура на дълга се запазва тенденцията за покачване дела на дълга с фиксирани лихвени проценти от 99.2% в края 2022 г. на 99.5% за 2023 г., респективно намалението на дълга с плаващи лихви, съответно от 0.8% на 0.5%. Основен принос за отчетеното изменение има поемането само на дълг с фиксирани лихвени купони, деноминиран в евро, докато 11.7% от погашенията са по дълг, деноминиран в лева и 3.1% са по дълг с променливи лихвени проценти.

В структурата по остатъчен матуритет към края на 2023 г. дългът до 1 година е 8.2% (7.7% в края на 2022 г.), дългът от 1 до 5 година е 26.7% (32.7% в края на 2022 г.), дългът от 5 до 10 години е 36.1% (32.1% в края на 2022 г.), над 10 години – 29.0% (27.5% в края на 2022 г.).

Средният остатъчен срок на държавния дълг към 31.12.2023 г. е 7 години и 11 месеца.

---

¹⁶ Дългът, поет по реда на Закон за държавния дълг.

Структура и динамика на държавния дълг

(млн. лв.)

Структура	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Вътрешен държавен дълг	8 251.8	7 283.3	6 724.6	6 711.6	5 454.1	5 479.5	5 643.6	8 637.1	10 965.4	10 615.4
1. ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (облигации за финансиране на бюджета)	8 091.9	7 148.7	6 622.0	6 647.7	5 421.7	5 479.5	5 643.6	8 637.1	10 965.4	10 615.4
2. ДЦК, емитирани за структурната реформа	159.8	134.6	102.6	63.9	32.4	-	-	-	-	-
II. Външен държавен дълг	13 850.6	15 430.8	19 026.5	16 822.5	16 611.6	16 543.5	21 861.1	22 580.9	25 160.3	29 898.6
1. Облигации на МКП	6 525.4	10 939.0	14 838.9	12 980.8	12 980.8	12 980.8	17 870.4	17 870.4	19 826.2	25 020.9
2. Парижки клуб	98.5	73.9	49.3	24.6	-	-	-	-	-	-
3. МБВР /Световна банка/	1 091.1	1 001.0	846.7	688.3	553.5	458.3	363.0	276.2	207.3	147.8
4. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	874.6	1 167.9	1 167.9	1 165.2	1 155.3	1 236.1	1 787.6	2 742.7	3 578.2	3 514.0
5. Други (БРСЕ, Прехвърляеми заеми "Schuldschein")	3 500.9**	567.2*	567.2*	567.2*	665.0***	753.0***	879.1***	869.4***	859.6***	647.4***
6. Държавни инвестиционни заеми	1 760.1	1 681.8	1 556.6	1 396.4	1 257.0	1 115.3	961.0	822.2	688.9	568.5
Държавен дълг	22 102.3	22 714.1	25 751.1	23 534.1	22 065.8	22 023.0	27 504.8	31 218.0	36 125.7	40 514.0
БВП	84 147.7	89 571.4	95 349.4	102 683.0	109 781.7	119 906.5	121 088.4	139 602.0	168 360.0	185 232.5
Общо държавен дълг/БВП, (%)	26.3	25.4	27.0	22.9	20.1	18.4	22.7	22.4	21.5	21.9

* Прехвърляеми заеми "Schuldschein"

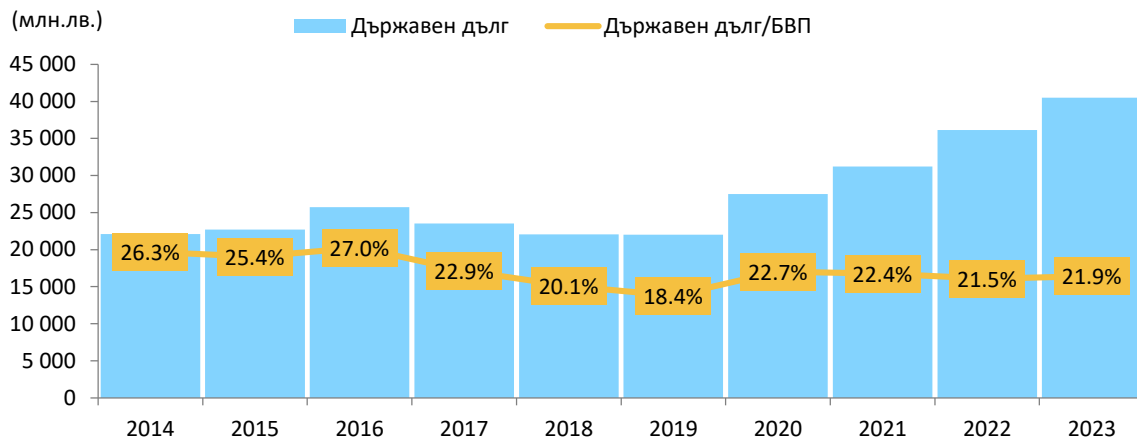
**Прехвърляеми заеми "Schuldschein" и мостови заем "Bridge-to-bond loan"

*** Прехвърляеми заеми "Schuldschein" и заем от БРСЕ

Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към края на съответните периоди; 3. Данните за БВП са на НСИ; 4. Поради закръгляния някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

Динамика на държавния дълг

Източник: МФ

Ново финансиране и извършени плащания по държавния дълг през 2023 г.

(млн. лв.)

Структура	Получени траншове/емитирани ДЦК (главница)	Извършени плащания, в т. ч.	
		Погашения (главница)	лихви
Вътрешен държавен дълг	0.0	350.0	116.9
I. ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (облигации за финансиране на бюджета)	0.0	350.0	116.9
Външен държавен дълг	7 277.0	2 647.7	665.0
I. Облигации на МКП	7 277.0	2 197.0	556.4
II. Заеми	0.0	450.7	108.6
1. МБВР/Световна банка	0.0	59.5	6.2
2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	0.0	64.2	58.3
3. Други (ЯАМС, БРСЕ, KfW, прехвърляеми заеми "Shuldschein")	0.0	212.2	24.2
4. Държавни инвестиционни заеми	0.0	114.8	19.9
Общо за държавния дълг	7 277.0	2 997.7	781.9

Източник: МФ

Облигации, емитирани на МКП, в обращение към 31.12.2023 г.

Облигации, емитирани на МКП	с фиксирана лихва 2.950 % и падеж 3 септ. 2024 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 2.625% и падеж 26 март 2027 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 3.000% и падеж 21 март 2028 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 4.125% и падеж 23 септ. 2029 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 0.375% и падеж 23 септ. 2030 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 4.375% и падеж 13 май 2031 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 4.500% и падеж 27 януари 2033 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 4.625% и падеж 23 септ. 2034 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 3.125% и падеж 26 март 2035* г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 4.875% и падеж 13 май 2036 г.	по GMTN програма, с фиксирана лихва 1.375% и падеж 23 септ. 2050 г.
ЕМИТЕНТ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ	Р БЪЛГАРИЯ
Формат	Reg S	Reg S	Reg S	Reg S	Reg S	Reg S	Reg S/Rule 144A	Reg S	Reg S	Reg S	Reg S
Кредитен рейтинг на емитента	Baa2(Moody's)/BBB-(S&P)/BBB-(Fitch)	Baa2(Moody's)/BB+(S&P)/BBB-(Fitch)	Baa2(Moody's)/BB+(S&P)/BBB-(Fitch)	Baa1(Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa2(Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa1 (Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa1(Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa1(Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa2(Moody's)/BB+(S&P)/BBB-(Fitch)	Baa1 (Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)	Baa2(Moody's)/BBB(S&P)/BBB(Fitch)
Рейтинг на емисията	Baa2 (Moody's)/BBB-(S&P) / BBB-(Fitch)	Baa2 (Moody's)/BB+(S&P) / BBB-(Fitch)	Baa2(Moody's)/BB+(S&P) / BBB-(Fitch)	Baa1 (Moody's)/BBB (Fitch)	Baa2 (Moody's)/BBB (Fitch)	Baa1 (Moody's)/BBB (Fitch)	Baa1(Moody's)/BBB (Fitch)	Baa1(Moody's)/BBB (Fitch)	Baa2 (Moody's)/BB+(S&P) / BBB-(Fitch)	Baa1 (Moody's)/BBB (Fitch)	Baa2 (Moody's)/BBB (Fitch)
Водещи мениджъри	Citi, HSBC, JP Morgan	Citi, HSBC (B&D), SG CIB, UniCredit	BNP Paribas, Citigroup GML, J.P. Morgan S. plc, UniCredit Bank AG	BNP Paribas, Citigroup GME AG, J.P. Morgan SE, UniCredit Bank AG	BNP Paribas, Citigroup GML, J.P. Morgan S. plc, UniCredit Bank AG	BNP Paribas, Crédit Agricole Corporate and Investment Bank, Deutsche Bank, J.P. Morgan	BNP Paribas, Citigroup GME AG, J.P. Morgan SE, UniCredit Bank AG	BNP Paribas, Citigroup GME AG, J.P. Morgan SE, UniCredit Bank AG	Citi, HSBC (B&D), SG CIB, UniCredit/ Goldman Sachs International	BNP Paribas, Crédit Agricole Corporate and Investment Bank, Deutsche Bank, J.P. Morgan	BNP Paribas, Citigroup GML, J.P. Morgan S. plc, UniCredit Bank AG
Валутна деноминация	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Номинал	1 493 000 000	1 000 000 000	850 000 000	1 500 000 000	1 250 000 000	1 300 000 000	1 500 000 000	750 000 000	900 000 000*	1 000 000 000	1 250 000 000
Дата на ценообразуване	26.06.2014 г.	19.03.2015 г.	14.03.2016 г.	15.09.2022 г.	15.09.2020 г.	06.11.2023 г.	17.01.2023 г.	15.09.2022 г.	19.03.2015 г./13.11.2015 г.	06.11.2023 г.	15.09.2020 г.
Дата на сепълмент	03.07.2014 г.	26.03.2015 г.	21.03.2016 г.	23.09.2022 г.	23.09.2020 г.	13.11.2023 г.	27.01.2023 г.	23.09.2022 г.	26.03.2015 г./20.11.2015 г.	13.11.2023 г.	23.09.2020 г.
Падеж	03.09.2024 г.	26.03.2027 г.	21.03.2028 г.	23.09.2029 г.	23.09.2030 г.	13.05.2031 г.	27.01.2033 г.	23.09.2034 г.	26.03.2035 г.	13.05.2036 г.	23.09.2050 г.
Дата на лихвените плащания	Платими годишно, на 03 септември, като първото лихвено плащане е на 03.09.2015 г.	Платими годишно, на 26 март, като първото лихвено плащане е на 26.03.2016 г.	Платими годишно, на 21 март, като първото лихвено плащане е на 21.03.2017 г.	Платими годишно, на 23 септември, като първото лихвено плащане е на 23.09.2023 г.	Платими годишно, на 23 септември, като първото лихвено плащане е на 23.09.2021 г.	Платими годишно, на 13 май, като първото лихвено плащане е на 13 май 2024 г. (кратък първи купон)	Платими годишно, на 27 януари, като първото лихвено плащане е на 27.01.2024 г.	Платими годишно, на 23 септември, като първото лихвено плащане е на 23.09.2023 г.	Платими годишно, на 26 март, като първото лихвено плащане е на 26.03.2016 г.	Платими годишно, на 13 май, като първото лихвено плащане е на 13 май 2024 г. (кратък първи купон)	Платими годишно, на 23 септември, като първото лихвено плащане е на 23.09.2021 г.
Лихвен купон	2.950%	2.625%	3.000%	4.125%	0.375%	4.375%	4.500%	4.625%	3.125%	4.875%	1.375%
Цена на емитиране	99.085	98.918	98.237	98.690	99.863	98.175	97.815	98.227	97.982/88.514	97.719	97.566
Доходност	3.055%	2.732%	3.179%	4.346%	0.389%	4.673%	4.780%	4.823%	3.264%/3.989%	5.130%	1.476%
Постъпления	1 478 816 500	989 180 000	835 014 500	1 480 350 000	1 248 287 500	1 276 275 000	1 467 225 000	736 702 500	832 847 000/44 257 000	977 190 000	1 219 575 000
Лихвена конвенция	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT	ACT/ACT
Регистрация	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange	Luxembourg Stock Exchange
ISIN	XS1083844503	XS1208855889	XS1382696398	XS2536817211	XS2234571425	XS2716887760	Reg S XS2579483319/Rule 144A XS2579483822	XS2536817484	XS1208856341	XS2716887844	XS2234571771
Законодателство	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско	Английско
Форма на облигациите	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани	Регистрирани

*Реализираните обеми от емисията са в размер на EUR 850 000 000 и EUR 50 000 000.

Източник: МФ

Кредитен рейтинг при емитиране на българските облигации на МКП

Рейтингова агенция	Еврооблигации, емитирани на МКП с падеж:										
	2024 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.	2031 г.	2033 г.	2034 г.	2035 г.	2036 г.	2050 г.
Moody's	Baa2	Baa2	Baa2	Baa1	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1	Baa2	Baa1	Baa2
S&P	BBB-	BB+	BB+	-	-	-	-	-	BB+	-	-
Fitch	BBB-	BBB-	BBB-	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB-	BBB	BBB

Източник: МФ

Кредитен рейтинг към 31.12.2023 г. на българските облигации, емитирани на МКП

Рейтингова агенция	Еврооблигации, емитирани на МКП с падеж:										
	2024 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.	2031 г.	2033 г.	2034 г.	2035 г.	2036 г.	2050 г.
Moody's	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1
S&P	BBB	BBB	BBB	-	-	-	-	-	BBB	-	-
Fitch	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB
Scope	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+	BBB+

Източник: Блумберг

Емисии ДЦК, емитирани на вътрешния пазар, в обращение към 31.12.2023 г.

Оригинален матуритет	ISIN номер на емисията	Валута	Дата на емитиране	Дата на падежа	Общ обем на емисията (номинална стойност в хил.)	Лихвен процент
3.5 г.	BG2030121110	BGN	17.11.2021	17.05.2025	1 800 000.00	0.00%
5 г.	BG2030020114	BGN	15.01.2020	15.01.2025	600 000.00	0.01%
5 г.	BG2030021112	BGN	24.02.2021	24.02.2026	1 700 000.00	0.00%
5.5 г.	BG2030022219	BGN	28.09.2022	28.03.2028	330 500.00	3.20%
7.5 г.	BG2040121217	BGN	24.11.2021	24.05.2029	1 000 000.00	0.25%
7.5 г.	BG2040117215	BGN	27.09.2017	27.03.2025	250 000.00	0.80%
10 г.	BG2040115219	BGN	22.04.2015	22.04.2025	235 000.00	2.30%
10.5 г.	BG2040016219	BGN	27.01.2016	27.07.2026	802 750.00	2.25%
10.5 г.	BG2040017217	BGN	25.01.2017	25.07.2027	339 500.00	1.95%
10.5 г.	BG2040014214	BGN	15.01.2014	15.07.2024	380 000.00	4.00%
10.5 г.	BG2040015211	BGN	14.01.2015	14.07.2025	50 000.00	3.10%
10.5 г.	BG2040119211	BGN	21.06.2019	21.12.2029	1 000 000.00	0.50%
10.5 г.	BG2040021219	BGN	17.02.2021	17.08.2031	1 100 000.00	0.10%
15 г.	BG2040210218	EUR	29.09.2010	29.09.2025	234 105.00	5.75%
20 г.	BG2040019213	BGN	21.06.2019	21.06.2039	569 780.00	1.50%

Източник: МФ

ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ

В края на 2023 г. размерът на държавногарантирания дълг възлиза на 1 583.3 млн. лв., при 1 700.9 млн. лв. към края на 2022 г. Съотношението „държавногарантиран дълг/БВП“ е 0.9% при 1.0% в края на 2022 година.

Намалението в размера на държавногарантирания дълг спрямо нивото му в края на предходната година се дължи на извършените погашения в по-голям размер от усвоените средства по активните държавногарантирани заеми/гаранционни инструменти.

В структурата на държавногарантирания дълг външният дълг заема основна част от него - 96.4% (96.3% в края на 2022 г.), а делът на вътрешните държавни гаранции е 3.6% (3.7% в края на 2022 г.). Дългът с фиксирани лихви намалява до 93.9% (99.0% в края на 2022 г.), а дългът с плаващи лихви бележи увеличение до 6.1% (1.0% в края на 2022 г.), основно поради усвояването на заемни средства при плаващи лихвени проценти. Делът на дълга, деноминиран в евро, се увеличава до 91.7% (90.8% в края на 2022 г.), докато делът на дълга в лева и задълженията в други валути намаляват съответно до 3.6% (3.7% в края на 2022 г.) и 4.7% (5.6% в края на 2022 г.).

Структура и динамика на държавногарантирания дълг

(млн. лв.)

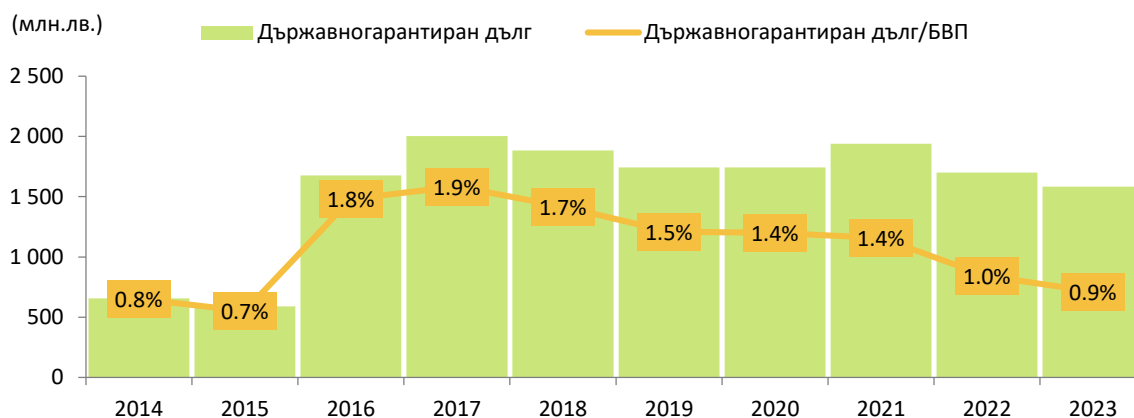
Структура	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I. Вътрешен държавногарантиран дълг	49.0	60.8	69.1	73.9	75.2	74.1	72.4	67.1	62.4	57.4
1. Гаранции по Закона за кредитиране на студенти и докторанти	49.0	60.8	69.1	73.9	75.2	74.1	72.4	67.1	62.4	57.4
II. Външен държавногарантиран дълг	607.1	528.4	1 607.8	1 928.2	1 808.6	1 667.3	1 670.9	1 871.8	1 638.5	1 525.9
1. МБВР /Световна банка/	35.6	23.8	507.6	560.6	594.6	589.4	586.7	586.7	557.4	528.1
2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	1.6	2.0	2.7	3.1	3.6	4.3	146.7	470.4	528.6	534.7
3. ЕБВР	7.5	1.8	586.7	586.7	586.7	586.7	586.7	586.7	440.1	293.4
4. Други (ЯАМС, БРСЕ, KfW)	562.4	500.9	510.8	777.7	623.6	486.9	350.7	227.9	112.4	169.8
Държавногарантиран дълг	656.1	589.3	1677.0	2002.0	1 883.8	1 741.4	1 743.2	1 938.9	1 700.9	1 583.3

Структура	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
БВП (млн. лв.)	84 147.7	89 571.4	95 349.4	102 683.0	109 781.7	119 906.5	121 088.4	139 602.0	168 360.0	185 232.5
Държавногарантиран дълг/БВП, (%)	0.8	0.7	1.8	1.9	1.7	1.5	1.4	1.4	1.0	0.9

Забележки: 1. Размерът на дълга е по номинал; 2. Преизчислението на дълга в левове е по централния курс на БНБ за съответните валути към края на периода. 3. Данните за БВП са на НСИ; 4. Поради закръгления някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

Източник: МФ

Динамика на държавногарантирания дълг

Източник: МФ

Ново финансиране и извършени плащания по държавногарантирания дълг през 2023 г.

(млн. лв.)

Структура	Получени заеми (главница)	Извършени плащания, в т. ч.	
		погашения	лихви
Вътрешен държавногарантиран дълг	5.5	10.5	2.4
1. Гаранции по Закона за кредитиране на студенти и докторанти	5.5	10.5	2.4
Външен държавногарантиран дълг	103.7	207.1	20.7
1. МБВР /Световна банка/	0	29.3	8.5
2. Европейски съюз (в т.ч. ЕК и ЕИБ)	7.7	1.6	4.1
3. ЕБВР	0.0	146.7	5.6
4. Други (ЯАМС, ИНГ Банк Н.В., БРСЕ, KfW)	96.0	29.4	2.5
Общо за държавногарантирания дълг	109.2	217.6	23.1

Източник: МФ

РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

По отношение развитието на пазара на суверенен дълг в Република България бяха предприети конкретни стъпки на национално ниво с оглед насърчаване на интеграцията на глобалните инвеститори към местния пазар чрез нормативни и инфраструктурни промени. Предвидените мерки са в съответствие и с предстоящото присъединяване на РБ към еврозоната, отчитайки целта на Съюза на капиталовите пазари за интеграция с оглед постигне на по-пълноценен единен европейски капиталов пазар на ниво Европейския съюз.

След присъединяването на 11 септември 2023 г. на ДДЦК в БНБ и „Централен депозитар“ АД към платформата на Евросистемата за сетълмент на ценни книжа TARGET2-Securities (T2S), влязоха в сила измененията и допълненията на Наредба № 5 на Министерството на финансите и Българската народна банка за условията и реда за придобиване, изплащане и търговия с държавни ценни книжа, както и изменението и допълнението на Наредба № 31 на Българската народна банка за сетълмент на държавни ценни книжа.

В допълнение, във връзка с правомощията на министъра на финансите в качеството му на компетентен орган по смисъла на чл. 32, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 година относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение съгласно чл. 17а, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД) бяха направени изменения и допълнения на ЗДД, Закона за Комисията за финансов надзор и Закона за пазарите на финансови инструменти. Промените целят обезпечаване на възможността за подписване на споразумение между МФ и Комисията за финансов надзор (КФН) (Споразумението) за обмен на информация между двете институции, което влезе в сила от март 2023 година.

Със Споразумението се предостави възможност за оптимизиране на процеса по обезпечаване на изпълнението на правомощията на министъра на финансите по реда на чл. 17а от ЗДД посредством предоставяне на информация от КФН за сключените сделки с ДЦК. Допълнително се подобри и информираността и взаимодействието между двете институции в областта на функционирането на пазара на ДЦК и производни на тях инструменти.

ISSN 2534-8892

© Министерството на финансите, 2024
дирекция „Държавен дълг“
www.minfin.bg